

Voorwoord

Als directie en medewerkers van kinderdagverblijf 'De Schat' leveren we kwalitatief goede kinderopvang en dat willen we, ook in de toekomst, blijven bieden. Dit betekent dat wij eisen stellen aan het pedagogisch beleid en de uitvoering daarvan. Kinderdagverblijf 'De Schat' is tevens gericht op verbetering van de pedagogische kwaliteit. Dit doen wij door kritisch te blijven kijken naar ons pedagogisch handelen. Wij evalueren het pedagogisch beleid en stellen het bij als daar aanleiding toe is.

In het pedagogisch beleid komt tot uitdrukking hoe wij met kinderen omgaan en waarom wij dat zo doen. Het pedagogisch beleid is daarom gebaseerd op een visie. Vanuit dit richtinggevende kader hebben we ons pedagogisch beleidsplan geschreven.

In dit plan wordt beschreven hoe wij werken aan de vier pedagogische basisdoelen, genoemd in de Wet innovatie en kwaliteit kinderopvang (Wet IKK), namelijk:

- Het aanbieden van -emotionele- veiligheid aan kinderen.
- Het bieden van gelegenheid tot het ontwikkelen van de persoonlijke competentie.
- Het bieden van gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competentie.
- Het bieden van de kans om waarden en normen eigen te maken.

Daarnaast is ons algemeen beleid voor kinderopvang in dit plan beschreven.

Uiteraard blijft dit pedagogisch beleidsplan altijd in ontwikkeling. Het wordt aangepast zo gauw er nieuwe afspraken gemaakt worden.

Daar waar wij spreken in dit plan over ouders, worden ook verzorgers bedoeld.

Kinderdagverblijf 'De Schat',
Locatie Eethen

Adresgegevens:
Nieuwesteeg 6A
4266 EH Eethen

06-19963679

info@kinderdagverblijfdeschat.nl

www.kinderdagverblijfdeschat.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord	1
Hoofdstuk 1: Waar staat 'De Schat' voor?	5
De pedagogische visie	5
Hoofdstuk 2: De pedagogische basisdoelen	6
Emotionele veiligheid	6
Persoonlijke competentie	6
Sociale competentie	7
Waarden en normen	7
Hoofdstuk 3: Groepen en opvangmogelijkheden	9
De locatie	9
De stamgroep	9
Afwijken van de stamgroep	9
Samenvoegen van stamgroepen	10
Een combinatiegroep	10
Overgang van babygroep naar peutergroep	11
Overgang naar de basisschool	11
Beroepskracht-kind ratio (BKR) en drie-uurs regeling	11
Opvangtijden	13
Structurele opvang	13
Flexibele opvang	13
Afname extra dagdelen	13
Hoofdstuk 4: Voel je welkom bij 'De Schat'	14
Wennen	14
Begroeten	14
Afscheid	14
Hoofdstuk 5: Hoe ziet een dag op 'De Schat' eruit?	15
Indeling van de dag	15
Verschonen	16

Zindelijkheid	16
Hoofdstuk 6: Het volgen van de ontwikkeling van het kind	18
Beleid VVE	18
Uk & Puk	18
KIJK!	19
Ontwikkelingslijnen	20
Hoofdstuk 7: Activiteiten aanbod	23
Keuze aan activiteiten	23
Vrij spel	23
Peuteropvang	23
Buitenspelen	24
Uitstapjes	24
Bijzondere momenten	24
JONGleren in het verkeer	25
Hoofdstuk 8: Eten en drinken	26
Voedingsbeleid	26
Vaste en rustige eetmomenten	26
Allergieën en individuele afspraken	26
Traktaties en feestje	26
Hoofdstuk 9: Belonen, begrenzen, waarden en corrigeren	27
Belonen en corrigeren	27
Richtlijnen m.b.t. corrigeren	27
Waarden en normen	27
Hoofdstuk 10: Veiligheid en gezondheid	29
Beleid Veiligheid en Gezondheid	29
Kind en hygiëne	29
Een ziek kind	29
Huilen en troosten	30
Veilig slapen	30
Kinderparticipatie	32
Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling	32
Hoofdstuk 11: Het team; Het gezicht en het hart van 'De Schat'	33
De pedagogisch medewerker	33
Coaching van de pedagogisch medewerker	33

Mentorschap	33
Stagiaires	35
Continu screening van alle medewerkers	36
Hoofdstuk 12: Informatie aan ouders	37
Ouderbeleid	37
Rondleiding	37
Plaatsingsbeleid	37
Intakegesprek	37
Informatie-uitwisseling tussen pedagogisch medewerkers en ouders	37
Het overdrachtsschrift	38
Dagverslag	38
Knutselmap	38
De Schatkaart	38
Ouderportaal	38
Ontwikkelingsstimulerende activiteiten voor thuis	38
De oudercommissie	38
Ouderbijeenkomsten	39
Protocollen	39
Privacy beleid	39
Klachtenprocedure	39
Slotwoord	40

Hoofdstuk 1: Waar staat 'De Schat' voor?

De pedagogische visie

De pedagogische visie van Kinderdagverblijf 'De Schat' is dat kinderen, in samenspraak met de ouders, in een veilige vertrouwde en stimulerende omgeving kunnen opgroeien en zich kunnen ontwikkelen. Onze pedagogisch medewerkers hebben hierbij een begeleidende, verzorgende en ontwikkeling stimulerende taak. Kinderen worden daarbij geaccepteerd zoals zij zijn, dus met ieders eigenheid en individuele mogelijkheden.

Onze pedagogische visie is gebaseerd op een 7-tal hoofdlijnen:

- Kinderdagverblijf 'De Schat' werkt vanuit een kindgerichte visie. Ieder kind is uniek, heeft zijn eigen behoeften en ontwikkelt zich in een eigen tempo. Onze opvang is gericht op het individuele kind.
- Als pedagogisch medewerkers hebben wij een begeleidende, verzorgende en ontwikkeling stimulerende taak. Wij spelen in op de ontwikkeling van het kind en stimuleren de kinderen hierbij.
- De binnen het kinderdagverblijf geldende regels en richtlijnen zijn voor alle kinderen van toepassing. Vertrekpunt van ons handelen blijft steeds het kind en de betreffende situatie.
- Wij gaan uit van een gedeelde opvoedingsverantwoordelijkheid van ouders en het kinderdagverblijf. Wij informeren ouders daarom ook actief over hoe wij werken en waarom wij dat op deze manier doen.
- Ieder kind heeft het recht om zich in zijn of haar eigen tempo te ontwikkelen. Dit betekent onder meer dat kinderen zich ook moeten kunnen ontwikkelen in aanvulling op de thuissituatie. Regelmatige afstemming en uitwisseling tussen ouders en de pedagogisch medewerkers over de kinderen vinden wij essentieel.
- Wij vinden het voor alle kinderen belangrijk om zelfvertrouwen te ontwikkelen en de zelfredzaamheid te stimuleren. Taal- en vaardigheden ontwikkelingsprogramma's helpen ons daarbij (Uk & Puk).
- Wij werken vanuit duidelijkheid en heldere regels. Op deze manier weten de kinderen waar zij aan toe zijn. Onderdeel hiervan is ook het werken met een vaste dagindeling. Dit geeft de kinderen structuur en regelmaat. Door deze regelmaat wordt er een veilig klimaat geschapt voor de kinderen en kunnen zij zich optimaal ontwikkelen.

Ondanks deze regels houdt opvoeden ook altijd in; 'flexibel en met gezond verstand werken'. Als iets voor het ene kind goed is, hoeft dat voor het andere kind niet zo te zijn. Waar de ene opvoeder (ouder of pedagogisch medewerker) succes heeft, kan het bij een ander soms geen effect hebben. Opvoeden gaat dus om het zoeken van een evenwicht tussen het werken vanuit een vaststaand kader en het leveren van maatwerk.

Hoofdstuk 2: De pedagogische basisdoelen

Ouders dragen de zorg voor, en de opvoeding van hun kind, tijdelijk aan ons over. Onze pedagogisch medewerkers zijn zich bewust van deze grote verantwoordelijkheid en nemen deze taak met veel liefde voor het vak, deskundigheid, positieve energie en plezier op zich.

Wij werken met de volgende vier basisdoelen die het uitgangspunt vormen van het pedagogisch beleid:

Emotionele veiligheid

Wij vinden het belangrijk dat een kind begeleiding krijgt in een klimaat van emotionele en fysieke veiligheid. Daarom is de basis van al het handelen van onze pedagogisch medewerkers gebaseerd op het bieden van een gevoel van veiligheid aan het kind. Hierbij is een vertrouwensrelatie tussen het kind en de pedagogisch medewerker onmisbaar. Door het werken met regels en het aanbieden van ritmes en rituelen voelen de kinderen zich zeker en veilig. Vanuit deze veilige basis durven en kunnen zij de wereld gaan ontdekken.

Praktijkvoorbeelden:

- Bij baby's benoemt een pedagogisch medewerker de handelingen die zij rondom het kind verricht of nog gaat verrichten en heeft daarbij oog voor de non-verbale signalen die een baby uitzendt.
- Elke dag kent een aantal vaste, steeds terugkerende onderdelen op steeds dezelfde tijden zoals de eetmomenten, toilet- en verschoonrondes, slaap- en rustmomenten, buitenspelen en vrij spelen. Aan deze verschillende momenten zijn vaste rituelen verbonden zoals bijvoorbeeld liedjes zingen, een boekje voorlezen en na het plassen handen wassen.
- Veranderingen van activiteiten worden van te voren aangekondigd. Op deze manier kan het kind de activiteit waar hij / zij mee bezig is, afronden.

Persoonlijke competentie

Wij vinden het belangrijk om een kind te helpen zichzelf te leren kennen, zelfstandig te worden en een positief zelfbeeld te ontwikkelen. Mede door deze persoonlijke competenties is ieder kind uniek en waardevol. Wij accepteren kinderen zoals zij zijn en hebben vertrouwen in het vermogen van kinderen. Kinderen hebben vanaf de geboorte een innerlijke motivatie om te leren lopen, praten en contact te maken met anderen. Zij leren wat nodig is voor het leven. Kinderen leren binnen het eigen vermogen, tempo en op een geheel eigen wijze. Het ontwikkelingstempo van ieder kind als individu is voor ons maatgevend in de begeleiding van de kinderen.

Praktijkvoorbeelden:

- De kinderen worden gestimuleerd iets te doen wat zij nog moeilijk of spannend vinden om te doen, zoals proberen om zelf de schoenen of jas aan te doen. Waar nodig, worden de kinderen geholpen.
- Emoties die kinderen tonen bij bijvoorbeeld een moeizaam afscheid van vader of moeder worden gesignaleerd door de pedagogisch medewerker, benoemd en uitgelegd, zodat kinderen zich gezien en gehoord voelen.
- Dreumesen en peuters krijgen soms zelf de gelegenheid om te kiezen welk boekje de pedagogisch medewerker zal gaan voorlezen.

Sociale competentie

Wij willen kinderen de ruimte bieden om sociale ervaringen op te doen, waardoor sociale vaardigheden verworven worden. Elk kind krijgt individuele zorg en aandacht. Ook de groep heeft hierbij een belangrijke functie, want kinderen maken deel uit van een samenleving. Het kinderdagverblijf is als het ware een samenleving in het klein waar kinderen kunnen oefenen. Dit gaat letterlijk en figuurlijk met vallen en opstaan. Kinderen leren van en met elkaar. Het kennismaken met andere volwassenen en kinderen, het respecteren van anderen en het opkomen voor eigen belang zijn belangrijke toegevoegde waarden van het samenzijn in een groep. In de groep worden deze vaardigheden gestimuleerd door bijvoorbeeld elkaar te helpen, speelgoed samen op te ruimen en het vieren van feestelijke gebeurtenissen.

Praktijkvoorbeelden:

- De kinderen worden welkom geheten wanneer zij binnen komen en er wordt afscheid van de kinderen genomen wanneer zij weer naar huis gaan. Zo mogelijk wordt dit ook van de kinderen verwacht.
- De kinderen worden aangemoedigd om nieuwe activiteiten of spelletjes te doen en we stimuleren kinderen in hun ontwikkeling door ergens een nieuwe uitdaging aan toe te voegen. Dit kan zijn in de zin van het aanbieden van een puzzel met net wat meer stukjes dan het kind gewend is of bij een baby een speeltje net iets verder weg te leggen, zodat de baby uitgedaagd wordt om het speeltje te pakken.
- Kinderen krijgen een compliment / een beloning als zij iets liefs / goeds hebben gedaan. Dit is belangrijk voor het zelfvertrouwen van het kind en het bestaat dan bijv. uit het krijgen van een sticker, een extra knuffel of een aai over de bol.

Waarden en normen

Wij willen kinderen normen en waarden bijbrengen. Normen en waarden zijn van groot belang. Het eigen maken van normen en waarden maakt onderdeel uit van de morele ontwikkeling. Er kunnen zich veel situaties voordoen met leermomenten. Bijvoorbeeld bij pijn of ruzie, verdrietige situaties of een maatschappelijke gebeurtenis. Door de reacties van onze pedagogisch medewerkers op dit soort situaties ervaart een kind wat wel en niet goed is. Het eigen gedrag van de pedagogisch medewerker heeft hierbij een belangrijke voorbeeldfunctie.

Praktijkvoorbeelden:

- De pedagogisch medewerkers geven 'het goede voorbeeld' door beleefd te zijn en respect te tonen naar de kinderen, ouders en collega's.
- Als een kind hulp nodig heeft met iets of graag iets wil, dan kan een kind dit gewoon vragen (indien de leeftijd dat toestaat). Een kind leert zo respect hebben voor een

ander en zal ervaren dat het ook respect terugkrijgt. Een ander commanderen of bevelen uitdelen staan we niet toe.

- Pedagogisch medewerkers streven ernaar om het kind het gevoel te geven dat zij onvoorwaardelijk worden geaccepteerd. Hierbij is het van belang dat het kind begrijpt en / of voelt dat bepaald ongewenst gedrag wordt 'afgekeurd' om het gedrag en niet om het kind.

In hoeverre de pedagogische basisdoelen bij 'De Schat' kunnen worden bereikt, hangt voor een groot deel af van de manier waarop pedagogisch medewerkers met kinderen communiceren. Om een goede interactie tussen de pedagogisch medewerkers en kinderen tot stand te laten komen zijn er vaardigheden nodig.

We onderscheiden de zes interactievaardigheden:

Sensitieve responsiviteit	De pedagogisch medewerker is gevoelig voor de signalen die een kind afgeeft, door goed te kijken naar het kind en te proberen te begrijpen wat het kind bedoelt. De pedagogisch medewerker reageert op een juiste manier op deze signalen door o.a. gevoelens en emoties te benoemen en te verwoorden wat een kind mee maakt, hier begrip voor te hebben en het kind hierin te ondersteunen.
Respect voor autonomie	De pedagogisch medewerker ziet en erkent alle kinderen in de groep als individuen. De pedagogische medewerker geeft ruimte aan de kinderen. Ze stimuleert actief dat kinderen zelf iets doen. En op hun eigen manier.
Structureren en grenzen stellen:	Hierbij gaat het erom dat de pedagogisch medewerker de kinderen op een goede manier duidelijk kan maken wat zij van de kinderen in de groep verwacht en hoe de medewerker ervoor zorgt dat de kinderen zich daar aan houden.
Praten en uitleggen	De hele dag communiceren pedagogisch medewerkers met de kinderen. Zowel verbaal als non verbaal. Jonge kinderen leren taal door te communiceren met volwassenen en andere kinderen. De pedagogisch medewerker benoemt wat ze doet en wat er gebeurd. Ze benoemt gevoelens van de kinderen en gaat daarbij steeds na of ze de intentie van de kinderen goed verwoord heeft. Ze past zich aan, aan het begripsniveau en de interesse van de kinderen.
Ontwikkelingsstimulering	Dit gaat over de acties die de pedagogisch medewerker onderneemt om kinderen te stimuleren en te begeleiden bij het vergroten van kennis en vaardigheden, passend bij het ontwikkelingsniveau en het vermogen van de kinderen. Het gaat daarbij om verschillende ontwikkelingsgebieden (motorische ontwikkeling, cognitieve vaardigheden, taalvaardigheden, sociaal emotionele vaardigheden en creatieve vaardigheden).
Begeleiden van interactie	De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat kinderen zich veilig en vertrouwd met elkaar voelen. Ze stimuleert verbondenheid in de groep en een wij gevoel door rituelen en positieve aandacht voor alle kinderen. De pedagogisch medewerker leidt niet alleen negatieve situaties, zoals ruzie, in goede banen. Maar zij merkt ook positieve interacties tussen kinderen op. Ze waardeert en belooft de positieve interactie.

Hoe beter de interactie verloopt tussen de pedagogisch medewerkers en kinderen, hoe prettiger de kinderen zich voelen. Dit heeft als positief gevolg dat zij zich beter kunnen

ontwikkelen. 'De Schat' wil daarom de interactievaardigheden laten bijdragen aan het kunnen bereiken van de vier pedagogische basisdoelen.

Hoofdstuk 3: Groepen en opvangmogelijkheden

De locatie

De groepsruimtes van de Rakkers en de Speurneuzen is gelegen op de begane grond van Kindcentrum 'De Bogert' en liggen naast elkaar. De tussendeur in deze groepsruimtes maakt dat de kinderen, als de groepssamenstelling dit toelaat, elkaar kunnen opzoeken.

De groepsruimtes zijn open en overzichtelijk ingericht.

We kiezen voor een huiselijke sfeer, omdat we het belangrijk vinden dat een kind zich thuis voelt bij ons. Deze sfeer komt tot uiting in de rustige kleuren van de muren, het houten meubilair, de verschillende uitdagende ingerichte speelhoekjes op onze groepen. Ook hebben we gekozen voor een fijne sfeerverlichting in de groep van de Rakkers en de Speurneuzen, zodat zij niet steeds in het felle licht van tl-verlichting hoeven te kijken. Gedurende de dag draaien we bij de Rakkers regelmatig rustgevende muziek.

Onze ruimtes worden maandelijks opnieuw versierd in het thema van de betreffende maand. Ook maken we gebruik van een thema-kast, wat veel gezelligheid in onze groepen brengt.

Bij de inrichting van de ruimte vinden we het van belang dat de ruimte uitnodigt tot spelen. Door de inrichting van speelhoeken en het aanbieden van speelgoed op kind hoogte worden kinderen geprikkeld zelf te gaan spelen. We bieden speelgoed aan dat past bij de leeftijd en interesse van het kind. Onze ruimtes zijn ingericht met goedgekeurde materialen. We kijken kritisch naar de mogelijke risico's en wegen bewust af of we maatregelen moeten nemen of dat we bepaalde risico's aanvaardbaar vinden. Dit wordt vervolgens beschreven in ons Beleidsplan Veiligheid en Gezondheid.

Onze buitenspeelplaats is volledig voorzien van hekken om de speelplaats heen. Op de speelplaats staat een speelhuisje, een wip kip en een zandbak. We zijn ons ervan bewust dat speeltoestellen risico's met zich meebrengen. Op het moment dat kinderen spelen op het speeltoestel gebeurt dit onder toezicht van een pedagogisch medewerker.

De stamgroep

De stamgroep is de basisgroep waartoe het kind behoort. De kinderen worden opgevangen in twee horizontale groepen:

- De Rakkers, maximaal 16 kinderen (babygroep van 0 tot 1,5/2 jaar)
- De Speurneuzen, maximaal 16 kinderen (peutergroep 1,5/2 tot 4 jaar)

Afwijken van de stamgroep

In de wet- en regelgeving staat beschreven dat een kind in de dagopvang in één vaste groep kinderen geplaatst wordt. De wet biedt ruimte om tijdelijk af te wijken van deze regel. Met schriftelijke toestemming van de ouders kan (extra) opvang tijdelijk in een andere groep dan de vaste stamgroep van het kind plaatsvinden. Ouders geven schriftelijk toestemming voor afwijken van de stamgroep bij het ondertekening van het contract.

Op verschillende dagen kunnen verschillende groepen gevormd zijn, ten gevolge van de andere groepssamenstelling en het aantal aanwezige kinderen:

- In situaties van een lagere bezetting op de groep kan er voor gekozen worden om (groepjes) kinderen buiten hun vaste stamgroep samen te voegen. In deze samengevoegde groep is er meer keus voor kinderen om samen te spelen. Bij de samenvoeging zijn vaste pedagogisch medewerkers aanwezig en is de structuur van de dag gelijk, dus herkenbaar voor uw kind.
- Uw kind kan op verschillende dagen in de week geplaatst zijn in verschillende groepen, op dezelfde locatie. Dit is het geval bij een (structureel) lagere bezetting van groepen op een specifieke dag van de week of omdat er geen plek is op verschillende dagen in dezelfde groep.
- Bij een incidenteel lagere bezetting van groepen - bijvoorbeeld in vakantieperiodes - of om pedagogische redenen kunnen andere groepen worden gevormd, door het samenvoegen van groepjes kinderen.
- Indien voor een aangevraagde ruil dag geen plaats is op de vaste stamgroep van uw kind.
- Indien voor een aangevraagde extra opvang dag geen plaats is op de vaste stamgroep van uw kind.

Samenvoegen van stamgroepen

De eigen groep is voor de kinderen een veilige basis. Vanuit deze veiligheid en vertrouwdheid willen kinderen hun wereld vergroten en ervaren wat er achter de vertrouwde deur gebeurt. Dit vindt plaats met het 'samenvoegen van stamgroepen'. Op deze manier maken we een grote groep en kunnen de kinderen breder op ontdekkingstocht gaan. Zo kunnen kinderen andere pedagogisch medewerkers en andere groepsruimtes leren kennen en voelen zich dan ook bij hen vertrouwd. Het kinderdagverblijf kan zo een leefgemeenschap worden waar iedereen elkaar kent en op deze manier het gevoel van veiligheid en geborgenheid vergroten.

Aan het begin van de dag bij het brengmoment worden de groepen eerst gezamenlijk opgevangen. Daarna worden de groepen opgesplitst, afhankelijk van de beroepskracht-kind ratio, en gaat iedere pedagogisch medewerker met haar 'eigen' kinderen naar de eigen groep. Als er te weinig kinderen zijn voor twee stamgroepen wordt er één stamgroep gemaakt. Aan het einde van de dag bij het haalmoment worden de groepen ook samengevoegd, ook dit is weer afhankelijk van de beroepskracht-kind ratio.

Een combinatiegroep

In een combinatiegroep is het mogelijk om kinderen uit zowel dagopvang als buitenschoolse opvang samen op te vangen. Verondersteld wordt dat er sprake is van een gelijkmatige verdeling van de verschillende leeftijden over de groep. Het benodigde aantal pedagogisch medewerkers op een groep kinderen in een combinatiegroep moet worden berekend met behulp van de rekentool op www.1ratio.nl.

In het kader van de kwaliteit van kinderopvang is een combinatiegroep in de brede leeftijdscategorie van 0-13 jaar geen voorkeursoptie van kinderdagverblijf De Schat. Maar in sommige situaties kan de kleinschaligheid een dergelijke groepssamenstelling noodzakelijk maken, waarbij bijvoorbeeld kinderen in de BSO-leeftijd voor een deel van de dag worden samengevoegd met kinderen in de dagopvang. Met een goede, naar leeftijd gedifferentieerde werkwijze, kan er dan nog steeds sprake zijn van kwalitatief verantwoorde kinderopvang.

Samengevat is het doel van het combineren van de dagopvang en buitenschoolse opvang:

- Uitbreiding van speelruimte en spelaanbod.
- Uitbreiding van onderlinge contacten tussen de kinderen.
- Profiteren van de talenten van de verschillende medewerkers.
- Vertrouwdheid met zowel het kinderdagverblijf als de buitenschoolse opvang.

Op woensdag en vrijdag, tijdens rustige dagen en in vakantieperiodes als de kind aantallen zodanig laag zijn, voegen wij de groepen samen en vormen we één groep in de leeftijd van 0 tot 13 jaar. In de combinatie groep wordt een groot gezin 'nagebootst'. Baby's leren al vroeg dat er grotere kinderen om hen heen spelen en kunnen leren van het gedrag van de oudere kinderen. Grotere kinderen leren om rekening te houden met de baby's en peuters en kunnen, indien mogelijk, helpen bij hun verzorging. Dit stimuleert hun zelfstandigheid en zelfvertrouwen.

Wij bieden de kinderen activiteiten aan op hun eigen niveau. Zo blijft het kinderdagverblijf leuk en uitdagend voor alle kinderen.

Overgang van babygroep naar peutergroep

De Rakkers is voor kinderen van 0 tot 1,5/2 jaar, maar elk kind ontwikkelt zich op zijn of haar eigen tempo. Vandaar dat wij kiezen voor de mogelijkheid om over te stappen naar de Speurneuzen vanaf 1,5 jaar. Per kind zal er, in overleg met de ouders, worden bekeken wanneer het kind klaar is om over te stappen. Als besloten wordt dat het kind de overstap gaat maken, zullen er enkele wenmomenten zijn in de Speurneuzengroep alvorens de overstap definitief is. De eerste weken in de nieuwe groep wordt het welbevinden van het kind nauwlettend in de gaten gehouden en besproken met de ouders.

Overgang naar de basisschool

Van onze pedagogisch medewerkers wordt verwacht dat zij een belangrijke bijdrage leveren aan de ontwikkeling van jonge kinderen. Het zou jammer zijn als de informatie die in de jaren op het kinderdagverblijf wordt verzameld over een kind verloren gaat als het kind de overstap maakt naar de basisschool. De overgang van het kinderdagverblijf naar de basisschool is een grote stap.

Om deze overgang prettig te maken, werken wij op de volgende wijze:

- Ongeveer 3 maanden voor de vierde verjaardag van het kind zorgen wij ervoor dat het overdrachtsformulier van het kind volledig ingevuld is. In dit formulier wordt beschreven hoe het kind zich op het kinderdagverblijf heeft ontwikkeld en of er opvallende zaken waren. Met de ouders van het kind wordt deze informatie over de ontwikkeling van hun kind besproken met de mentor tijdens een 10-minuten gesprek. Natuurlijk worden opvallendheden over het kind al eerder besproken met de ouders, dus de informatie tijdens dit gesprek is niet nieuw. De ouders krijgen de ontwikkelingslijnen mee, zodat zij dit thuis nog eens rustig kunnen nalezen.
- Indien een warme overdracht gewenst is zal de mentor van het kind een afspraak maken met de ib-er van de basisschool. Met de mentor van het kind wordt de ontwikkeling, het welbevinden en overige belangrijke zaken en / of bijzonderheden besproken. Op deze manier weet school alvast de benodigde informatie van wat zij kunnen verwachten m.b.t. het kind. Dit vindt plaats wanneer ouders hier schriftelijk toestemming voor geven.

- Indien het kind in de basisschoolperiode gebruik gaat maken van de BSO, dan wordt op dezelfde wijze gehandeld als hierboven beschreven m.b.t. school. De mentor maakt dan een afspraak met de pedagogisch medewerker die bij de BSO de mentor van het kind wordt. Tijdens het gesprek worden alle formulieren overgedragen en opgeborgen in een map waar de notities van de kinderen in staan.

Beroepskracht-kind ratio (BKR) en drie-uurs regeling

Het is belangrijk dat er duidelijke regels zijn voor het maximaal aantal kinderen dat 1 pedagogisch medewerker (gelijktijdig) mag opvangen.

De beroepskracht-kind ratio geeft aan hoeveel kinderen er per pedagogisch medewerker binnen het kinderdagverblijf aanwezig mogen zijn. Hiervoor zijn wettelijke kaders afgesproken in de CAO en de Wet IKK en deze zijn terug te vinden op www.1ratio.nl.

Per leeftijdscategorie gelden er andere eisen voor het aantal kinderen dat één beroepskracht mag opvangen. De BKR ziet er als volgt uit:

	Leeftijd kinderen	Minimaal aantal beroepskrachten	Maximaal aantal kinderen	Minimaal aantal beroepskrachten	Maximaal aantal kinderen	Minimaal aantal beroepskrachten	Maximaal aantal kinderen	Minimaal aantal beroepskrachten	Maximaal aantal kinderen
Groepen alle kinderen één leeftijd	0 tot 1	1	3	2	6	3	9	4	12
	1 tot 2	1	5	2	10	3	15	4	16
	2 tot 3	1	8	2	16	----	----	----	----
	3 tot 4	1	8	2	16	----	----	----	----
Gemengde leeftijdsgroepen	0 tot 2	1	4	2	8	3	14 ¹	4	16 ¹
	0 tot 3	1	5	2	10	3	13 ¹ / 14 ⁴ / 15 ²	4	16 ¹
	0 tot 4	1	5	2	12	3	14 ¹ / 15 ³ / 16 ²	4	16 ¹
	1 tot 3	1	6	2	11	3	16	----	----
	1 tot 4	1	7	2	13	3	16	----	----
	2 tot 4	1	8	2	16	----	----	----	----

¹ Waarvan maximaal acht kinderen van 0 tot 1 jaar.

² Waarvan maximaal drie kinderen van 0 tot 1 jaar.

³ Waarvan maximaal vijf kinderen van 0 tot 1 jaar.

⁴ Waarvan maximaal vier kinderen van 0 tot 1 jaar.

Tijdens een opvang dag mag er maximaal 3 uur tijdelijk minder personeel ingezet worden op een groep. Minimaal de helft van het aantal benodigde pedagogisch medewerkers moet aanwezig zijn tijdens die 3 uur. Deze 3 uur kan per groep en per locatie verschillend worden ingezet, afhankelijk van het rooster en het aantal aanwezige kinderen.

Een voorbeeld: In de periode tussen 12.30-15.00uur slapen veel kinderen. Hierdoor behoeven minder kinderen actieve pedagogische aandacht en kunnen de pedagogisch medewerkers beurtelings lunchen. Gedurende deze tijd is het mogelijk dat minder pedagogisch medewerkers worden ingezet dan volgens de beroepskracht-kind ratio is vereist.

Op onze locatie wordt in onderstaand schema weergegeven op welke tijden wij voldoen aan de BKR en op welke tijden mogelijk wordt afgeweken van de BKR:

Stamgroep Rakkers	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag

De tijden waarop wij voldoen aan de BKR.	07.00-12.30 14.30-18.00	07.15-10.00 10.45-12.30 14.00-18.30	07.00-12.30 14.30-18.00	07.15-10.00 10.45-12.30 14.00-18.30	07:30 – 18:30
De tijden waarop wij mogelijk afwijken van de BKR	12.30-14.30 18.00-18.30	10.00-10.45 12.30-14.45	12.30-14.30 18.00-18.30	10.00-10.45 12.30-14.45	n.v.t

Stamgroep Speurneuzen	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag
De tijden waarop wij voldoen aan de BKR	07.00-12.30 14.30-18.00	07.15-10.00 10.45-12.30 14.00-18.30	07.00-12.30 14.30-18.00	07.15-10.00 10.45-12.30 14.00-18.30	07:30 – 18:30
De tijden waarop wij mogelijk afwijken van de BKR	12.30-14.30 18.00-18.30	10.00-10.45 12.30-14.45	12.30-14.30 18.00-18.30	10.00-10.45 12.30-14.45	n.v.t.

Opvangtijden

Kinderdagverblijf 'De Schat' is, met uitzondering van de feestdagen, het gehele jaar op werkdagen geopend van 7.30uur tot 18.30uur. Op verzoek bieden wij verlengde opvang aan van 7.00uur tot 7.30uur en van 18.30uur tot 19.00uur. Wij werken met flexibele breng- en haalmomenten.

Structurele opvang

Structurele opvang houdt in: de gereserveerde uren die binnen het contract vast liggen.

Flexibele opvang

Flexibele opvang is opvang op wisselende dagdelen in de week. Hierbij zijn dezelfde haal- en brengtijden als bij de reguliere opvang van toepassing.

Wij hebben de mogelijkheid om flexibele opvang te bieden. Dit houdt in dat u minimaal 2 dagen voor de op te vangen dag kunt aangeven dat u opvang nodig heeft. Wij zullen dan in de planning kijken of dit mogelijk is.

Afname extra dagdelen

Extra dagdelen naar de opvang komen is ook mogelijk bij 'De Schat'. Afhankelijk van het aantal kinderen zal er een extra pedagogisch medewerker worden ingezet. De extra dagdelen kunnen alleen gerealiseerd worden wanneer er plaats is op de aangevraagde dagen. Bij het afnemen van een extra dag(deel) kan afgeweken worden van het opvangen van het kind op de eigen groep. Dit gebeurt te allen tijde in overleg met de ouders.

Hoofdstuk 4: Voel je welkom bij 'De Schat'

Wennen

'De Schat' vindt het belangrijk dat kinderen zich veilig voelen in de groep. Doordat we kinderen rustig laten wennen aan de pedagogisch medewerkers, de andere kinderen en het ritme van de groep bouwen we veiligheid en geborgenheid op. Bij aanvang van de opvang krijgen de ouders de gelegenheid om hun kind twee maal te laten wennen.

Bij binnenkomst heten we het kind en de ouders welkom en stellen ons, wanneer de ouder nog niet bekend is, netjes voor. Als het nieuwe kind op de groep komt geven we het kind extra aandacht. We praten tegen het kind op kind hoogte en zijn er alert op dat het kind zich welkom voelt. Tijdens deze wennmomenten legt de pedagogisch medewerker aan de ouders uit hoe we werken op de groep, de ouders krijgen de gelegenheid om te vertellen over het kind, en er wordt ruim de tijd genomen om ervoor te zorgen dat de situatie zo prettig mogelijk is voor zowel het kind als de ouder. We geven ouders de gelegenheid om rustig afscheid te nemen van hun kind.

We vertellen de ouders dat het voor het kind belangrijk is om het afscheidsmoment niet te lang te laten duren, omdat dit voor het kind verwarrend kan zijn.

Afhankelijk van de leeftijd van het kind gaan we met het kind de groep door om samen te kijken wat we allemaal kunnen doen. We betrekken waar mogelijk de andere kinderen daarbij en vertellen vooraf wat we gaan doen. Voor kinderen is duidelijkheid erg belangrijk, want dat biedt veiligheid waardoor zij weten waar ze aan toe zijn. Als het voor het kind moeilijk is om te wennen, kijken we goed naar wat het kind nodig heeft. Sommige kinderen willen liever even alleen zijn, terwijl anderen liever echt even getroost worden of samen een spelletje spelen. Waar nodig zal het kind zijn speen en/of knuffeltje bij zich mogen houden. Voor kinderen is het geruststellend dat wij laten zien dat wij hen begrijpen. Door te vertellen wat er gebeurt en hun gevoelens onder woorden te brengen willen we het kind gerust stellen.

Begroeten

We vinden het belangrijk om iedereen bij binnenkomst te begroeten. We heten het kind en de ouder welkom. Door iets persoonlijks te zeggen over het kind laten we merken dat het kind welkom is ('Hallo Lars, heb je je lieve knuffel Joep weer meegenomen?'). We vragen de ouder en het kind hoe het is met het kind en of er nog belangrijke dingen zijn die wij moeten weten. Samen met het kind nemen we afscheid van de ouder, we zwaaien nog even voor het raam en observeren wat het kind op dat moment nodig heeft. Soms is het afscheid nemen moeilijk en zal de pedagogisch medewerker het kind troosten en het de gelegenheid geven om even verdrietig te mogen zijn. Soms zal het kind gewoon lekker willen gaan spelen en soms zal de pedagogisch medewerker het kind afleiden met bijvoorbeeld een puzzel of een boekje. Als een kind het moeilijk heeft bij het afscheid nemen geven we altijd nog een keertje extra aan bij ouders dat ze tussentijds mogen bellen om te vragen hoe het met hun kind gaat.

Afscheid

Tijdens het haalmoment begroeten we de ouder bij binnenkomst en we geven ouder en kind de gelegenheid om elkaar te begroeten. We vertellen de ouder, indien mogelijk samen met het kind, hoe de dag is verlopen en of er nog belangrijke dingen zijn gebeurd. We geven de ouder de mogelijkheid om onderwerpen bespreekbaar te maken, en nemen daar de tijd voor.

Hoofdstuk 5: Hoe ziet een dag op 'De Schat' eruit?

Indeling van de dag

Onze dagindeling kent op vaste tijden een aantal vaste onderdelen. Op vaste tijden wordt er gegeten en gedronken. De concrete invulling van een dag is afhankelijk van de leeftijd van de kinderen en hun specifieke behoeften.

Tijd	Inhoud
07.30-09.00uur	Ontvangst van de kinderen en ouders.
09.00-09.30uur	Vrij spelen
09.30-10.00uur	Liedjes zingen of een boekje voorlezen. Aansluitend krijgen de kinderen fruit en drinken (ranja of water).
10.00-10.30uur	De kinderen mogen vrij spelen. In deze tijd vindt er een verschoning en / of toiletbezoek plaats.
10.30-11.00uur	Er wordt een activiteit aangeboden met betrekking tot het educatieve programma Uk & Puk.
11.00-11.30uur	Buitenspelen wanneer het weer dit toelaat. En anders wordt er een binnen activiteit gedaan met betrekking tot het educatieve programma Uk & Puk.
11.30-12.00uur	Broodmaaltijd. De kinderen krijgen eerst een boterham met hartig beleg en daarna mag dit een boterham met zoet beleg zijn. Ook krijgen zij drinken (melk, lauwe thee, ranja of water).
12.00-12.30uur	De kinderen mogen vrij spelen. In deze tijd vindt er een verschoning en / of toiletbezoek plaats.
12.30-14.30uur	De kinderen die naar bed gaan mogen gaan slapen. De andere kinderen krijgen een activiteit aangeboden met betrekking tot het educatieve programma Uk & Puk en / of zij mogen vrij spelen.
14.30-15.00uur	De kinderen worden uit bed gehaald en er vindt een verschoning en / of toiletbezoek plaats.
15.00-15.30uur	Liedjes zingen of een boekje voorlezen. Aansluitend wordt er een koekje gegeten en krijgen de kinderen drinken (ranja of water).

15.30-16.30uur	De kinderen krijgen een activiteit aangeboden met betrekking tot het educatieve programma Uk & Puk en / of zij mogen vrij spelen. Na 16.00uur vindt er een verschoning en / of toiletbezoek plaats.
16.30-17.00uur	De kinderen die een warme maaltijd bij zich hebben eten met elkaar aan tafel. De overige kinderen doen een rustige activiteit.
17.00-18.30uur	De kinderen mogen vrij spelen. In deze tijd worden de kinderen opgehaald.

Bij baby's wordt, in nauwe afstemming met de ouders, zoveel mogelijk hun eigen ritme aangehouden. Zij krijgen eten en drinken wanneer ze honger hebben en gaan slapen wanneer ze moe zijn. De rest van de tijd kunnen ze spelen onder begeleiding van een pedagogisch medewerker. De pedagogisch medewerker vermaakt de baby's en biedt hen activiteiten aan. Voor de baby's is er ook een Uk & Puk programma waarin ze met spelen ontdekken. Bij Uk & Puk leren baby's nieuwe vaardigheden door actief bezig te zijn en lekker te spelen!

Kinderen die ouder zijn eten, drinken en slapen tegelijkertijd. Kinderen slapen naar eigen behoefte en / of wensen van de ouders. Kinderen die wakker blijven kunnen binnen en buiten spelen onder begeleiding van een pedagogisch medewerker. Daarbij kunnen zij kiezen uit gevarieerd speelgoed en uiteenlopende bezigheden.

De beschreven dagindeling is een globale opzet. Iedere dag wordt opnieuw bekeken wat er zal worden gedaan met de kinderen. Eén en ander is daarbij afhankelijk van het weer, de groepssamenstelling en de stemming van de kinderen. Naast de methode Uk & Puk werken wij ook met thema's zoals o.a. de seizoenen, vaderdag, moederdag, sinterklaas en kerst.

Aan het einde van de dag sturen we, in verband met vermoeidheid van de kinderen, bewust aan op rustige activiteiten. Vaak vullen we dat in met het spelen aan tafel, het doen van spelletjes en / of het (voor) lezen van boekjes.

Verschonen

Kinderen worden op vaste tijden verschoond. Dit gebeurt 's morgens na de fruitmaaltijd, 's middags na de broodmaaltijd, 's middags na het slapen en 's avonds voordat de kinderen opgehaald worden. Wanneer een kind een luier met ontlasting heeft, of een erg 'natte' luier, gebeurt het verschonen direct. We verschonen kinderen op de commode. Wanneer mogelijk klimt het kind zelf, onder begeleiding van een pedagogisch medewerker, via het trapje de commode op. Kinderen die de zindelijkheid trainen worden na het toiletbezoek stand verschoond.

Voordat we een kind verschonen zorgen we dat alle benodigde spullen klaar liggen en de hoogte van de commode juist is ingesteld. Ook wassen we vooraf onze handen met water en zeep of desinfecteren onze handen met alcohol. Dit doen we na het verschonen nogmaals. Het aankleedkussen maken we na elke verschoning schoon met alcohol en een tissue.

Zindelijkheid

Zindelijkheidstraining is een bijzondere en aangrijpende gebeurtenis in het leven van een kind. Het moment waarop een kind toe is aan zindelijk worden is afhankelijk van veel factoren. Als het kind zelf aangeeft dat het een 'plasje' of 'poepje' heeft gedaan in zijn luier is het belangrijk om hier direct op in te spelen door te starten met de zindelijkheidstraining. Wanneer het kind dit nog niet zelf aangeeft, starten we met de zindelijkheidstraining rond de leeftijd van 3 jaar.

We laten het kind, dat net start met de training, spelenderwijs kennis maken met het toilet. We doen voor hoe je doortrekt en laten zien wat er gebeurt. We stimuleren het kind door het te belonen met een compliment, wanneer hij of zij op het toilet gaat zitten. We leggen het kind duidelijk en concreet uit wat het kind gaat doen. Kinderen die bezig zijn met zindelijkheidstraining laten we elke verschoning even op het toilet zitten. Als het kind een 'plasje' of 'poepje' doet (eerste keren vaak toevallig) dan mag het kind een sticker plakken op de 'plaskaart'. Aan het einde van de training krijgt het kind deze kaart mee naar huis.

Wanneer het kind in de broek heeft geplast stellen we het kind gerust. We leggen het kind uit dat een ongelukje kan gebeuren en verschonen hem of haar. We willen er voor waken dat het niet te zwaar beladen wordt voor het kind. Het kind moet er plezier in blijven houden. We maken er vooral geen "strijd" van.

De volgende aandachtspunten zijn van belang tijdens het zindelijk worden:

- Het initiatief tot zindelijkheidstraining moet vanuit het kind komen. We gaan niet van start met de training als het kind zelf nog niet aangeeft dat het interesse heeft hierin.
- We bezoeken het toilet op vaste momenten gedurende de dag. We stimuleren het kind dat pas net gestart is met de training door regelmatig te vragen of het al naar het toilet moet.
- We benoemen tijdens het bezoek aan het toilet duidelijk en concreet wat het kind gaat doen: "Je mag je broek en onderbroek laten zakken". "Nu kun je op het toiletje gaan zitten." "Plassen of drukken maar..." (eventueel billen afvegen: hierbij blijft het kind op het toilet zitten, waarna wij de billen afvegen) "Kom maar van de wc af, onderbroek omhoog, broek omhoog, nu gaan we de plas/poep wegspoelen, druk maar op de knop, handen wassen en afdrogen. Klaar...Jij mag een sticker plakken. Goed gedaan hoor!".
- We vragen ouders voldoende en makkelijk zittende kleding mee te geven.
- We adviseren ouders thuis ook te starten met de zindelijkheidstraining.
- We leren jongens op het toilet te gaan zitten. Jongens die bij het zindelijk worden staand plassen, kunnen een verkeerde plasroutine ontwikkelen. Ze gaan dan te veel duwen om de urine naar buiten te krijgen, terwijl zij het juist in een ontspannen positie moeten 'laten lopen'. Alleen dan komt alle plas eruit.
- De beste manier om meisjes hun billen af te laten veegen, nadat zij gedrukt hebben, is van voren naar achteren. Zo kunnen infecties voorkomen worden.
- We laten een kind na het toiletbezoek de handen wassen met water en zeep.

Hoofdstuk 6: Het volgen van de ontwikkeling van het kind

Beleid VVE

In eerste instantie is Kinderdagverblijf 'De Schat' een plek waar kinderen onder begeleiding veilig kunnen spelen met leeftijdgenoten. Spelen is essentieel voor de ontwikkeling van het jonge kind. Kinderen die onvoldoende mogelijkheden hebben om te spelen, lopen het risico om een ontwikkelingsachterstand op te lopen. Bij Kinderdagverblijf 'De Schat' worden kinderen gestimuleerd om veelzijdige speelervaring op te doen, zowel individueel als in groepsverband.

Op het kinderdagverblijf doen de kinderen vaak voor het eerst ervaring op in het spelen met leeftijdsgenootjes en het ontmoeten van andere volwassenen. Hier leren ze in een veilige omgeving onder deskundige begeleiding geleidelijk aan te spelen met andere kinderen, zich aan regels te houden en rekening te houden met elkaar.

Naast spelen en ontmoeten wordt bij 'De Schat' extra aandacht besteed aan de ontwikkeling en het signaleren van eventuele ontwikkelingsachterstanden. 'De Schat' heeft een duidelijke rol in de sluitende aanpak en de doorgaande ontwikkelingslijn van het kind. Kinderen moeten kunnen opgroeien tot zelfstandige en zelfredzame volwassenen. Gebleken is dat daarvoor in de leeftijd van 0 tot 4 jaar de basis wordt gelegd.

Kinderdagverblijf 'De Schat' heeft de taak niet alleen ontwikkelingsachterstanden te signaleren, maar ook daadwerkelijk begeleiding te bieden om deze achterstanden te bestrijden. Door middel van inzet van het Voor- en Vroegschoolse Educatie programma Uk & Puk bieden we risicokinderen een betere startpositie op de basisschool. Ontwikkelingsachterstanden worden voorkomen of op tijd opgemerkt en aangepakt in samenwerking met o.a. het consultatiebureau, logopedie, CJG (Centrum voor Jeugd en Gezin).

'De Schat' stelt voor de pedagogisch medewerkers jaarlijks een opleidingsplan op. Met het VVE Opleidingsplan willen wij de opgedane specifieke kennis en vaardigheden in de VVE onderhouden. Het is van belang dat VVE actueel blijft en dat de pedagogisch medewerkers met regelmaat bijgeschoold / nageschoold worden. Op deze manier kunnen de medewerkers zich blijven ontwikkelen en nieuwe kennis en vaardigheden op doen.

Uk & Puk

Uk & Puk is een totaalprogramma voor kinderdagverblijven dat pedagogisch medewerkers gericht laat werken aan de ontwikkeling van kinderen van 0 tot 4 jaar. Uk & Puk bevat tien thema's gericht op kinderen van 0 tot 4 jaar en een thema met activiteiten voor peuters die bijna naar de basisschool gaan. De pedagogische medewerkers voeren in elk thema een aantal activiteiten uit. Met deze activiteiten werken zij aan:

- Doelen op het gebied van de spraak en taalontwikkeling;
- Doelen op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkeling;
- Doelen op het gebied van de motorische en zintuiglijke ontwikkeling;
- Rekenprikkel om de ontluikende rekenvaardigheid te stimuleren.

1) Welkom Puk!	6) Regen
2) Wat heb je aan vandaag?	7) Hatsjoe!
3) Eet smakelijk!	8) Knuffels
4) Dit ben ik!	9) Oef, wat warm!
5) Reuzen en Kabouters	10) Ik en mijn familie

Al deze thema's komen voort uit de directe belevingswereld van de kinderen. Ze spelen zich af in het hier-en-nu. Een voorbeeld: Het thema "Wat heb jij aan vandaag?" bevat een activiteit waarbij de kinderen, voordat ze naar buiten gaan, hun schoenen bij elkaar zoeken (een, twee schoenen; rekenprikkel) en aantrekken (motorische ontwikkeling).

De baby's kijken naar de schoenen, de dreumesen herkennen hun eigen schoenen en proberen ze met hulp aan te trekken, en de peuters doen dat zoveel mogelijk zelf en helpen elkaar daarbij (sociaal-emotionele ontwikkeling).

Daarna lopen, springen en stampen de kinderen op hun schoenen (motorische ontwikkeling). Tijdens de activiteit vertellen de dreumesen en peuters aan Puk wat ze gedaan hebben (taalontwikkeling).

KIJK!

De Schat werkt met het observatie- en registratiesysteem KIJK!

Met KIJK! volgen en registreren de pedagogisch medewerkers stap voor stap de ontwikkeling van de kinderen. Zo weten zij precies hoe ver de kinderen zijn in hun ontwikkeling en kunnen zij daar handig op in spelen met de handelingsgerichte tips en activiteiten van KIJK! Op deze manier wordt aan elk kind nieuwe ontwikkelingsmogelijkheden geboden en krijgen de pedagogisch medewerkers zelf een 'brede kijk' op de ontwikkeling van kinderen.

Uiteraard vragen wij schriftelijk toestemming van ouders om hun kind te mogen observeren.

Als een pedagogisch medewerker opvallend heden signaleert, dan wordt via de mentor contact opgenomen met de ouders van het kind. Samen met de ouders wordt gekeken waar het kind in voor- en of achterloopt en er wordt een plan van aanpak opgesteld.

Indien nodig worden de ouders met het kind doorverwezen naar bijvoorbeeld het consultatiebureau, logopedie, of eventueel andere passende instanties.

In overleg met de betreffende instantie wordt het plan van aanpak, indien nodig, bijgesteld om zodoende het kind zo goed mogelijk verder te helpen in zijn of haar ontwikkeling.

Met de ouders wordt in deze periode iedere 6 weken een voortgangsgesprek ingepland.

De methode KIJK! bestaat uit twee verschillende delen:

- De basiskenmerken, betrokkenheid en risicofactoren. De nadruk ligt met name op het welbevinden.
- De observatie van de ontwikkelingslijnen. De nadruk ligt met name op de verschillende ontwikkelingslijnen waarlangs een kind zich ontwikkelt.

We volgen ieder kind aandachtig om goed te kunnen inspelen op zijn of haar ontwikkeling. We bieden een veilige, positieve en stimulerende omgeving, waarin de kinderen nieuwe dingen kunnen uitproberen, kunnen snuffelen, proeven en ontdekken. Elk kind ontwikkelt

zich uiteraard in zijn of haar eigen tempo. In de ontwikkeling van het kind kunnen echter ook bepaalde factoren een rol spelen die belemmerend kunnen werken op het welbevinden. Te denken valt bijvoorbeeld aan een voorsprong of achterstand op bijvoorbeeld motorisch gebied of de spraak-taalontwikkeling. In beide gevallen, een laag welbevinden of een opvallende ontwikkeling, is het van belang dit tijdig te signaleren. De methode van KIJK! is een geschikt hulpmiddel om dit te kunnen doen. De observaties zullen volgens een afgesproken schema jaarlijks plaatsvinden.

Uiteraard willen ouders weten hoe het met hun kind gaat. Ook vanuit 'De Schat' vinden wij het belangrijk om regelmatig bewust te observeren hoe het met elk kind gaat. Wij nodigen ouders 1x per jaar uit voor een 10 minuten gesprek en bespreken daarin de ontwikkeling van het kind.

De observaties die wij met KIJK! maken houden wij bij in ons KIJK!-systeem. Het overzicht van alle ontwikkelingslijnen printen wij uit tijdens het 10 minuten gesprek met de ouders. Per ontwikkelingslijn bespreken wij met de ouders hoe het met hun kind gaat. Gaan kinderen naar school of naar de BSO dan wordt deze informatie ook overgedragen aan de pedagogisch medewerker die op de BSO staat. Als het kind 4 jaar wordt en naar school gaat bieden wij een eindgesprek aan met de ouders. De ontwikkelingslijnen krijgen de ouders dan mee, zodat zij dit thuis nog eens rustig kunnen nalezen.

De werkwijze van het overdragen van de informatie is terug lezen in hoofdstuk 3 'overgang naar de basisschool'.

Ontwikkelingslijnen

□ *Sociaal-Emotionele ontwikkeling*

De sociaal-emotionele ontwikkeling is de ontwikkeling van een eigen persoonlijkheid, overeenkomstig met verwachtingen en gedragingen uit de sociale context. Bij de sociaal-emotionele ontwikkeling hoort onder andere het ontwikkelen van emoties, het zelfbeeld en het temperament van het kind. De sociaal-emotionele ontwikkeling is te splitsen in de sociale en de emotionele ontwikkeling. De sociale ontwikkeling omvat het krijgen van begrip voor andere mensen en het ontwikkelen van positief gedrag en vaardigheden ten opzichte van de medemens. Hier valt ook sociale cognitie onder. Dat wil zeggen dat het kind kennis heeft van omgangsregels en relaties tussen mensen. De emotionele ontwikkeling wil zeggen dat het kind leert om de gevoelens van zichzelf en anderen te begrijpen en om daar goed mee om te gaan.

□ *Zelfredzaamheid*

Zelfredzaamheid geeft een kind een gevoel van persoonlijke verantwoordelijkheid en zelfvertrouwen en toegang tot deelname aan activiteiten in de samenleving. Als een kind iets kan en daar waardering voor krijgt, krijgt het kind meer zelfvertrouwen en een waardevoller beeld van zichzelf. Hoe meer succesvolle ervaringen het kind krijgt, hoe leergieriger het kind wordt en hoe leuker hij het vindt om nieuw gedrag te imiteren en eigen te maken. Bij zelfredzaamheid kan gedacht worden aan jezelf leren aan- en uitkleden, ritsen, knopen en veters hanteren, jezelf leren verzorgen, zelf leren eten en drinken, je goed leren bewegen, leren knutselen/handvaardigheid verbeteren, het leren begrijpen van verzoeken en het zindelijk worden.

▢ *Spelontwikkeling*

Voor een kind is spelen belangrijk, omdat het leuk is. Daarnaast is spel goed voor de ontwikkeling van kinderen. Een kind leert door middel van spel om creatief oplossingen te zoeken, de wereld te ontdekken en zich op verschillende vlakken te ontwikkelen.

▢ *Spraak- Taalontwikkeling*

De spraak-taalontwikkeling bestaat uit het begrijpen (passief taalgebruik) en spreken van taal (actief taalgebruik). Kinderen begrijpen meer woorden dan ze spreken. De eerste jaren ontwikkelt hun taal zich razendsnel. Een baby praat nog niet, met een vierjarige heb je al hele gesprekjes. Rond 1 jaar zeggen de meeste kinderen hun eerste woordje, vaak mama of papa. Als je kind 2 is, gaat het ook begrippen gebruiken. Het is heel belangrijk dat je samen praat, samen speelt en liedjes zingt, en dat er regelmatig voorgelezen wordt.

▢ *Motoriek*

De motorische ontwikkeling heeft betrekking op het leren bewegen en is in te delen in grote en fijne motoriek. Bij grote motoriek gaat het om grote lichamelijke bewegingen zoals rollen, lopen, dansen, balanceren, springen, etc. Bij fijne motoriek gaat het om de handmotoriek en andere (kleine) bewegingen zoals spreken en het bewegen van de ogen. Een goede motoriek is een belangrijke voorwaarde om samen te kunnen spelen. De basis voor de motoriek wordt gelegd in de eerste twee levensjaren, maar blijft zich ook daarna verder ontwikkelen. Het is belangrijk om kinderen in hun motorische ontwikkeling te (blijven) ondersteunen door middel van spel, bewegingsactiviteiten en bewegingsruimte, zowel binnen als buiten. Kinderen moeten zich vrij kunnen bewegen en hun energie kwijt kunnen.

▢ *Tekenontwikkeling*

Er wordt onderscheid gemaakt tussen vier verschillende fases waarin het kind zich kan bevinden. Het onderscheid in deze fases is gebaseerd op de leeftijd van het kind. Deze fases zijn verspreid over het moment dat het kind begint met tekenen tot het moment dat de fijne motoriek van een kind ver ontwikkeld is en het kind in staat is een goed herkenbare tekening met uitgewerkte details te maken.

De vier fases zijn als volgt verdeeld:

- De krabbelfase: het kind is 1 tot 3 jaar oud.
- De herkenbaarheid fase: het kind is 3 tot 5 jaar oud.
- De schematiseringfase: het kind is 5 tot 7 jaar oud.
- De realistische fase: het kind is 7 tot 12 jaar oud.

▢ *Cognitieve Ontwikkeling*

Nadenken, redeneren, problemen oplossen – dit zijn allemaal aspecten van de cognitieve ontwikkeling. De cognitieve ontwikkeling en de taalontwikkeling zijn nauw met elkaar verweven en bepalen voor een groot deel hoe goed kinderen kunnen leren, op school en daarbuiten. Kinderen ontwikkelen hun verstandelijke vermogens in interactie met de wereld om hen heen. De meeste kinderen zijn uit zichzelf nieuwsgierig en leergierig. Daar kun je op inspelen, door iets aan te bieden (een bepaald soort

speelgoed, een iets moeilijkere vraag) wat past bij die interesse en wat kinderen uitdaagt om een stapje verder te zetten in hun ontwikkeling.

▮ *Symboolverkenning*

- Ontluikende geletterdheid:

Jonge kinderen zijn vanaf hun geboorte op verschillende manieren betrokken bij allerlei activiteiten waarbij gesproken en geschreven taal een rol spelen. Ze zijn eigenlijk al bezig met leren lezen en schrijven. Ook ten aanzien hiervan doen peuters al de nodige fundamentele ervaringen op. Sommige peuters gaan nu ook al doen alsof ze kunnen schrijven en rekenen. Door voorlezen en het bekijken van prentenboeken raken kinderen al op jonge leeftijd vertrouwd met boeken. Al doende leren zij de taal in boeken begrijpen.

- Ontluikende gecijferdheid:

Kinderen komen al vroeg in aanraking met tellen en telwoorden. Denk maar aan: "nog twee nachtjes slapen" of "jij hebt twee zusjes". Door dit soort ervaringen weten kinderen al vroeg dat ze voor twee voeten twee schoenen nodig hebben. Ze proberen ook zelf hun kennis toe te passen. Dat lukt soms wel en soms niet. Met vallen en opstaan ontwikkelen ze inzicht in de verschillende functies of betekenissen van getallen en krijgen ze belangstelling voor de kunst van het tellen.

Hoofdstuk 7: Activiteiten aanbod

Keuze aan activiteiten

Nagenoeg iedere ochtend hebben we na de fruitmaaltijd en voor de broodmaaltijd een activiteit. Daarbij kiezen we bijvoorbeeld uit:

- Knutselen: we doen dit in kleine groepjes met kinderen. Een globale richtlijn is dat kinderen vanaf een leeftijd van ongeveer 2 jaar mee knutselen. Voor de jongere kinderen is dan een knutselwerkje al voorbereid en zij mogen daar hun ideeën op uitwerken, bijvoorbeeld kleuren of met vingerverf bezig zijn.
- Buiten spelen: Bij geschikt weer gaan we lekker buiten spelen, want de buitenlucht is gezond voor kinderen.
- Verkleden en schminken.
- Muziek luisteren en samen dansen.
- Zelf speelgoed kiezen.

Uiteraard starten we hier geleidelijk mee en wat we daarbij verlangen is afhankelijk van de leeftijd en de specifieke kind kenmerken. Voor kleinere kinderen geldt vaak dat zij sneller wisselen en iets anders kunnen gaan doen. Grotere kinderen worden gestimuleerd om de werkjes af te maken en mee te helpen met opruimen.

De middagactiviteit wordt afgestemd op de ochtendactiviteit. Veel activiteiten ondernemen we met kleinere groepjes. Zeker 's middags liggen er verhoudingsgewijs veel kinderen op bed. De resterende kinderen kunnen we dan, bij het uitoefenen van een bepaalde activiteit, specifieke aandacht geven.

Vrij spel

Kinderen hebben een natuurlijke drijfveer om zich te ontwikkelen en te ontplooiën. Daar spelen we op in door hen de ruimte te geven om zelf te spelen. Kinderen leren door spelen en onderzoeken, ze willen graag dingen zelf doen. Dat is soms moeilijk, omdat ze vaak meer willen dan dat ze zelf kunnen. We vinden het belangrijk om kinderen hierin te begeleiden en ondersteunen, ze uit te dagen, maar soms als dat nodig is ook af te remmen.

Tijdens het vrij spel mogen kinderen zelf een activiteit kiezen. We bieden hiertoe verschillend speelgoed aan op tafel zoals puzzels, klei of kleurplaten en in de groep middels onze verschillende hoeken. We zorgen ervoor dat er afwisselend en overzichtelijk aanbod in de kasten staat. Dit geeft rust en overzicht en zo worden kinderen uitgedaagd ook eens met iets anders te spelen. Bij het vrij spel volgen we het spel en de kinderen. Soms spelen we met de kinderen mee. Op deze manier kunnen we bijvoorbeeld andere kinderen ook bij het spel betrekken of kinderen helpen hun spel uit te breiden. Als kinderen bijvoorbeeld regelmatig met het keukentje spelen, kan de pedagogisch medewerker ook aan tafel gaan zitten en vragen: "Wat eten we vandaag?" of vragend aan een ander kind: "Eet jij ook mee?".

Peuteropvang

Op woensdagochtend en vrijdagochtend bieden we peuteropvang aan binnen onze 'Speurneuzen' groep. Tijdens deze opvang zijn de kinderen welkom van 8.30-12.00uur. De peuteropvang is alleen tijdens de schoolweken (=40 weken) per jaar geopend.

Kinderen krijgen via de methode Uk & Puk spelenderwijs voorbereiding op de basisschool. Het kind kan volop spelen in de verschillende uitdagende hoeken, met auto's of poppen, kleuren, knippen en plakken of kleien. Er wordt gedanst en er worden spelletjes gedaan.

Maar de kinderen mogen ook lekker in een hoek zitten met een boek, of zomaar een beetje wegdromen. Daarnaast gaan wij, als het weer het toe laat, naar buiten om te rennen, te fietsen of met zand te spelen. Het kind krijgt alle kansen om zich verder te ontwikkelen.

Een van de doorslaggevende redenen om uw kind naar de Peuteropvang te brengen is de sociale ontwikkeling die kinderdagverblijf 'De Schat' biedt. Zaken als de omgang met leeftijdgenootjes, het leren delen met elkaar en de mogelijkheden voor spel en ontmoeting zijn zeer belangrijk. Ook kun je de peuteropvang zien als wenperiode voor de basisschool. Een ander motief is de behoefte aan structuur bij uw kind. Een gestructureerde dagindeling is voor veel kinderen gewenst. Kinderen leren o.a. in een kring te zitten en op hun beurt te wachten.

Buitenspelen

Buiten spelen is gezond! Daarom streven wij er naar om minimaal één keer per dag met de kinderen naar buiten te gaan. Dit kan zijn in de vorm van vrij spelen of we bieden een gerichte activiteit aan op onze buitenspeelplaats. Het bewegen in de buitenlucht wordt vaak anders ervaren dan binnen en voldoende beweging is goed voor de ontwikkeling van het kind. Helaas kan het soms voorkomen dat we niet naar buiten kunnen met de kinderen (bijvoorbeeld door de weersomstandigheden). We proberen er dan voor te zorgen dat de kinderen in de binnenruimte extra beweging krijgen.

Op de speelplaats hebben de kinderen de ruimte om heerlijk te bewegen. Er worden spellen gedaan of spelmaterialen aangeboden zoals fietsen, loopauto's en ballen. Kinderen vanaf de leeftijd van ongeveer één jaar worden meegenomen naar buiten. Jongere kinderen en kinderen die nog niet kunnen lopen mogen spelen op een vloerkleed op de grond, maar dit wordt alleen gedaan als de weersomstandigheden dit toelaten. Als er teveel zon is worden de jongere kinderen eerder binnen gehouden of zoeken we een plekje in de schaduw op.

Pedagogisch medewerkers bespreken voor het buitenspelen met elkaar welke activiteit er aangeboden wordt. Met deze afstemming wordt er gelet op het creëren van een veilige en uitdagende speelomgeving, bijvoorbeeld door op de speelplaats ruimte te maken voor verschillende soorten spelactiviteiten. Druk en rustig spel wordt uit elkaar gehaald, net als activiteiten voor jonge en wat oudere kinderen.

Er is te allen tijde een pedagogisch medewerker aanwezig als er kinderen aan het buiten spelen zijn. Elk kwartier worden de kinderen geteld. Het hek van de speelplaats dient gesloten te zijn als er kinderen buiten spelen. Op de speelplaats wordt een zo veilig mogelijke speelplek gecreëerd met voldoende uitdaging.

Uitstapjes

Af en toe maken we een uitstapje. Enkele voorbeelden hiervan zijn een bezoek aan de kinderboerderij of de speeltuin. Ouders geven voor het maken van uitstapjes schriftelijk toestemming door middel van een verklaringsformulier dat wordt ingevuld wanneer een kind bij ons ingeschreven wordt, en wanneer het kind naar een nieuwe groep gaat.

Vooraf worden ouders via de mail of middels de nieuwsbrief op de hoogte gebracht van een uitstapje. Tijdens deze uitstapjes zorgen we voor voldoende pedagogisch medewerkers en indien nodig schakelen we hulp van ouders in.

In ons protocol 'uitstapjes' staat concreet beschreven hoe de organisatie plaatsvindt voorafgaand en tijdens het uitstapje.

Bijzondere momenten

Verjaardagen van kinderen worden uitgebreid gevierd.

We nemen daar de tijd voor en de jarige krijgt een speciale verjaardagsmuts op.

Met muziekinstrumenten gaan we het gezellig vieren. De ouders van het jarige kind mogen hierbij ook aanwezig zijn, zodat zij foto's van hun eigen kind mogen nemen.

Uiteraard hoort bij een verjaardag namens 'De Schat' een klein presentje voor de jarige en vaak ontvangen de kinderen namens het jarige kind een kleine traktatie.

Jaarlijks worden er leuke activiteiten georganiseerd, o.a. een Sinterklaasmiddag en Kerstontbijt. Speciale verjaardagen krijgen bij ons speciale aandacht. Dit betekent dat de kinderen mogen knutselen voor hun jarige papa, mama, broertje, zusje, opa's en oma's. Uiteraard maken we ook iets moois voor moeder- en vaderdag. En als er een broertje of zusje wordt geboren, besteden we daar vanzelfsprekend ook op een leuke manier aandacht aan.

JONGleren in het verkeer

Kinderdagverblijf 'De Schat' levert een bijdrage aan de voorbereiding om kinderen veilig deel te laten nemen aan het verkeer. Wij vinden het onze taak om hen op een leuke en speelse wijze bewust te maken van verkeersveiligheid. Daarom doen wij mee aan het project JONGleren in het verkeer. Dit project heeft als doel kinderen zo jong mogelijk op te voeden tot veilige verkeersdeelnemer. We hebben minimaal één keer per jaar het thema verkeer op onze activiteitenkalender staan. Bij dit thema worden zowel de kinderen als de ouders betrokken, want kinderen nemen vaak deel aan het verkeer samen met hun ouders.

We organiseren in deze periode leuke activiteiten die in het teken staan van veilig deelnemen aan het verkeer.

Hoofdstuk 8: Eten en drinken

Voedingsbeleid

Op 'De Schat' werken wij volgens ons voedingsbeleid. Met het voedingsbeleid willen wij bijdragen aan de gezonde ontwikkeling van kinderen en hen zo te stimuleren tot een gezond en gevarieerd eetpatroon. Eten en drinken biedt kinderen de gelegenheid nieuwe ervaringen op te doen, eigen smaken en behoeften te ontdekken en zorgt voor sociale momenten.

In ons voedingsbeleid besteden wij aandacht aan gezond en gevarieerd eten. Dat betekent o.a. dat wij vooral basisproducten uit de Schijf van Vijf aanbieden. Ook beperken wij de hoeveelheid zout, suiker en verzadigd vet die kinderen binnenkrijgen. Daarnaast zorgen wij ervoor dat kinderen voldoende vezels binnenkrijgen.

Vaste en rustige eetmomenten

Wij hanteren vaste eettijden. Voordat wij gaan eten worden de handen van de kinderen gewassen. We eten samen aan tafel. Dit is gezellig en het zorgt voor structuur. We nemen rustig de tijd om te eten en zorgen voor een fijne sfeer, maar tafelen niet te lang. Onze pedagogisch medewerkers geven het goede voorbeeld aan tafel. Zij begeleiden bij de maaltijd en hebben een voorbeeldfunctie. Onze pedagogisch medewerkers bepalen wanneer het kind eet, het kind bepaalt uit een gezond voedingsaanbod wat het eet en hoeveel het daarvan eet. Wij dringen geen eten op.

Allergieën en individuele afspraken

Wij houden rekening met allergieën van kinderen. Er is ook ruimte om individuele afspraken te maken wanneer het noodzakelijk is om af te wijken van het voedingsbeleid, bijvoorbeeld bij een dieet of een bepaalde (geloof)overtuiging. Wij vragen ouders dan om eventuele specifieke producten van thuis mee te nemen.

Traktaties en feestje

Een verjaardag betekent feest en bij zo'n verjaardag komt vaak een traktatie kijken. Er kan zowel een niet-eetbare traktatie als een eetbare traktatie aangeboden worden. Wij vinden het belangrijk dat de eetbare traktaties zo gezond mogelijk zijn. We vragen ouders dan ook om traktaties zo klein mogelijk te houden en niet te calorierijk te maken. Ouders kunnen de richtlijnen over trakteren van het Voedingscentrum raadplegen. Voor traktatie-ideeën adviseren wij het boek: 'Feest! 46 traktaties voor school of thuis' van het Voedingscentrum en de website www.gezondtrakteren.nl.

Bij speciale gelegenheden bieden wij zeer incidenteel snoep aan. Wij proberen de hoeveelheid suiker, zout en verzadigd vet die kinderen dan binnenkrijgen zoveel mogelijk te beperken.

Hoofdstuk 9: Belonen, begrenzen, waarden en corrigeren

Belonen en corrigeren

Wij vinden het belangrijk dat kinderen en pedagogisch medewerkers op een prettige en duidelijke manier met elkaar omgaan. Daarbij is het van belang dat zij van elkaar weten wat er verwacht wordt. Belonen en / of corrigeren kan daarbij een hulpmiddel zijn. Gedurende de dag proberen wij zoveel mogelijk de kinderen aan te moedigen en positief gedrag te belonen. Dat kan bijvoorbeeld omdat ze lief samen aan het spelen zijn of omdat zij het speelgoed netjes hebben opgeruimd. We benoemen wat het kind goed doet en waarom dit goed is. Belonen kan uit verschillende vormen bestaan zoals een compliment, een duim in de lucht of een aai over de bol.

Pedagogisch medewerkers corrigeren verbaal het gedrag van kinderen wanneer zij zich niet aan de gestelde regels houden of wanneer het gedrag, in het belang van de andere kinderen, in het gedrang komt. Een belangrijke visie hierbij is dat het gedrag van het kind wordt afgekeurd en niet het kind zelf. Het kan voorkomen dat het waarschuwen van een kind niet het gewenste effect heeft. Soms is een kind niet gevoelig voor opmerkingen of afspraken die gemaakt zijn met pedagogisch medewerkers. Vaak blijft het kind het ongewenst gedrag dan herhalen. Om dit kind rust te geven, wordt hij of zij even bij andere kinderen vandaan gehouden en alleen op een stoel gezet. Deze stoel staat afgezonderd in de groep. Na een gesprek met de pedagogisch medewerker zal gekeken worden in hoeverre het kind weer deel kan nemen aan een activiteit.

Richtlijnen m.b.t. corrigeren

Wij hanteren een aantal vaste richtlijnen m.b.t. het corrigeren van gedrag van kinderen. Bij jonge kinderen wordt het ongewenste gedrag gestopt door het kind afleiding te bieden. We waarschuwen kinderen door het ongewenste gedrag te benoemen, en het kind te vertellen welk gedrag we wenselijk vinden in de situatie. Bijvoorbeeld: “Je mag niet op de stoel klimmen. Stoelen zijn om op te zitten. Buiten mag je wel klimmen op het klimrek”. Kinderen worden maximaal twee keer gewaarschuwd. Bij beide keren wordt duidelijk de volgende stap benoemd. Bijvoorbeeld: ‘Als je nu niet stopt met ....., dan ga je even apart zitten’. Bij de derde keer dat het kind zich niet aan de regels houdt, wordt het kind apart gezet. Kinderen worden niet met stemverheffing gewaarschuwd, maar op een duidelijke en rustige toon. We benaderen het kind altijd van dichtbij en op kind hoogte. Hierbij maken we oogcontact. De pedagogisch medewerker die het kind corrigeert, is ook degene die de situatie vervolgens oplost met het kind.

Omdat wij vinden dat je niet op elk negatief gedrag kunt reageren, kiezen we soms ook voor het negeren van negatief gedrag.

Waarden en normen

Waarden en normen overbrengen vinden wij een belangrijk aspect van opvoeden. In groepsverband maakt het kind kennis met normen en waarden die zijn gericht op veiligheid, respect voor elkaar en ontplooiingsmogelijkheden. Onze pedagogisch medewerker heeft hierin een voorbeeldfunctie. Op basis van een goede relatie tussen het kind en de pedagogisch medewerker leert het kind waarden en normen die buiten de gezinssituatie voorkomen. Vanuit deze veilige startpositie kan het kind de samenleving gaan verkennen.

Pedagogisch medewerkers hebben allemaal een verschillende kijk op wat de belangrijke dingen zijn in het leven en over wat wel en niet goed is. De één vanuit geloofsovertuiging en de ander vanuit een bepaalde maatschappelijke stroming. Hierdoor is het niet eenvoudig om de kinderen eenduidige normen en waarden over te brengen. Over een aantal zaken hebben wij gezamenlijke afspraken gemaakt. Bijvoorbeeld hoe wij willen dat kinderen met elkaar omgaan en hoe we reageren op bepaald gedrag.

Binnen 'De Schat' hanteren wij de volgende opvattingen en afspraken:

- Eerlijkheid: De pedagogisch medewerkers maken de kinderen duidelijk dat zij het fijn en goed vinden wanneer kinderen eerlijk zijn en dat het zelfs beter is om eerlijk te vertellen dat je iets gedaan hebt wat eigenlijk niet mag of niet in orde is, dan dat je hierover zwijgt of liegt.
- Vloeken: Vloeken wordt niet geaccepteerd, zowel door kinderen als pedagogisch medewerkers.
- Slaan: Ook dit wordt niet geaccepteerd. Wij gebruiken geen enkele vorm van lichamelijk geweld.
- Elkaar helpen: Dit vinden wij erg belangrijk. Oudere kinderen kunnen jongere kinderen bijvoorbeeld helpen met het aantrekken van schoenen, omdat zij dit nog niet zelfstandig kunnen. Kinderen kunnen de deur voor elkaar open houden, de pedagogisch medewerkers helpen met tafel dekken en de tafel afruimen. Kinderen worden gestimuleerd om elkaar en volwassenen te helpen.
- Pesten: Dit wordt niet getolereerd. De pedagogisch medewerkers zien er op toe dat dit niet gebeurt.
- De wens van kinderen om alleen te spelen: We leren kinderen dit te respecteren. Hierin wordt rekening gehouden met de eigenheid van het kind en met het feit dat een kind soms behoefte heeft aan rust.
- De wens van kinderen om niet met een activiteit van de hele groep mee te willen doen: Dit wordt indien mogelijk gerespecteerd. Soms zijn er uitstapjes gepland waar alle kinderen én pedagogisch medewerkers aan mee doen en kunnen er geen kinderen achter blijven op de groep. Maar wanneer er activiteiten voor de hele groep zijn binnen de locatie is er altijd de mogelijkheid voor een kind om iets anders te doen en niet deel te nemen aan de activiteit.
- Respect hebben voor elkaar: Dit vinden wij heel belangrijk! Om hier uiting aan te geven leren de pedagogisch medewerkers aan de kinderen:
  - Oogcontact maken met iemand wanneer je met hem of haar praat.
  - Een vriendelijke toon gebruiken wanneer je met iemand praat.
  - Hele zinnen gebruiken (indien mogelijk) wanneer je met iemand praat.
  - Niet weg lopen wanneer iemand tegen je praat.
  - De deur niet voor een ander zijn gezicht dicht doen.
- Het goed maken nadat je ruzie hebt gehad: We leren kinderen dat dit belangrijk is. De achterliggende gedachte is dat kinderen hiermee leren dat ze na het goed maken of 'sorry' zeggen de voorgevallen situatie af kunnen sluiten. Er hoeft dan niet meer over het voorgaande gesproken te worden. Er wordt ook duidelijk gemaakt door de pedagogisch medewerkers dat wanneer je 'sorry' zegt, de ander zich weer beter voelt en dat jij je daardoor zélf ook weer beter kunt voelen.

We leren kinderen op de volgende manier het goedmaken met elkaar:

- We bespreken vooraf de situatie met het kind en vragen wat er mis is gegaan. Zo leren we het kind kritisch te kijken naar zijn eigen gedrag.
- 'Sorry' zeggen.

- Het geven van een hand, waarbij de ander wordt aangekeken.
- Afhankelijk van de leeftijd van het kind vragen we het kind een toelichting te geven over de reden van het 'sorry' zeggen.

Hoofdstuk 10: Veiligheid en gezondheid

Beleid Veiligheid en Gezondheid

Kinderen ontwikkelen zich snel, zijn nieuwsgierig en willen de wereld om zich heen ontdekken. Daarbij zien zij geen gevaar. Hoe ouder kinderen worden, hoe beter ze leren wat wel en niet mag en wat wel en niet gevaarlijk is. Pedagogisch medewerkers kunnen veilig gedrag oefenen met kinderen. Veel herhaling is daarvoor nodig.

Een veilige omgeving is van groot belang. Hierbij moet een balans worden gevonden tussen veiligheid en pedagogische aspecten. Die balans moet een goede mix worden tussen het bieden van veiligheid en het bieden van voldoende uitdaging en voldoende leermomenten. Niet alle veiligheidsrisico's kunnen worden afgedekt, wel moeten de risico's tot een aanvaardbaar minimum worden beperkt en de kans op ernstig letsel voorkomen worden.

In het kader van de Wet IKK die met ingang van 1 januari 2018 in is gegaan heeft 'De Schat' een beleidsplan Veiligheid en Gezondheid opgesteld. Dit beleid beschrijft hoe de veiligheid en gezondheid van de kinderen gewaarborgd wordt. Hierin worden o.a. de volgende zaken beschreven:

- Grote risico's worden onderkent en daarvoor worden adequate maatregelen getroffen. Daarnaast wordt beschreven hoe wij kinderen leren omgaan met kleine risico's.
- Het 'Vier-ogen-principe'. De wijze waarop gezorgd wordt dat kinderen altijd in het gezichtsveld of binnen gehoorafstand zijn van een tweede volwassene in het kinderdagverblijf. Dit om de kans op elke vorm van kindermishandeling te voorkomen.
- Op de locatie is altijd iemand aanwezig met kinder-EHBO.

Jaarlijks vindt er een GGD-controle plaats waarin deze zaken een belangrijke plaats innemen.

Op verzoek is het beleid in te zien op de locatie.

Kind en hygiëne

Luiers worden door 'De Schat' verzorgd. Wij adviseren ouders om extra kleding mee te geven. Zo ook bijvoorbeeld een slaapzak, speen en knuffel waar het kind erg aan gehecht is. Wij verzoeken de ouders de spullen die mee gegeven worden te voorzien van de voor- en achternaam van het kind. Ieder kind op de groep van de Rakkers en de Speurneuzen krijgt een eigen mandje met zijn of haar foto en naam erop. Zo is het voor iedereen herkenbaar en weten de kinderen waar zijn of haar persoonlijke spullen liggen.

Gedurende de dag worden de kinderen regelmatig verschoond en wordt er alles aan gedaan om vervuiling of besmetting te voorkomen.

De kinderen moeten voor en na de eetmomenten en na het toiletbezoek hun handen (laten) wassen.

Een ziek kind

Als het kind ziek is, informeren ouders 'De Schat' hier altijd over. Indien nodig zullen wij bij besmettelijke ziektes contact opnemen met de GGD. Zo nodig zullen alle ouders hierover door ons geïnformeerd worden. Kinderen die ziek zijn en hierbij koorts hebben hoger dan 38,5 graden (hierbij wordt wel gelet op de indruk die het kind maakt), of een

besmettingsgevaar voor anderen opleveren, mogen het kinderdagverblijf niet bezoeken. Enerzijds omdat de pedagogisch medewerkers niet adequaat opgeleid zijn om zieke kinderen te verzorgen, en anderzijds omdat in geval van een besmettelijke ziekte het kind de andere kinderen en de pedagogisch medewerkers kan besmetten. Ook is het voor een ziek kind prettiger om in zijn vertrouwde thuissituatie te zijn bij zijn of haar ouders.

Zaken zoals toedienen van medicatie en wat de pedagogisch medewerker doet als een kind ziek wordt in de groep, staan in het protocol 'Een ziek kind', welke op verzoek van ouders ter inzage op 'De Schat' ligt. Als een kind medicijnen dient in te nemen, vullen ouders dit in op een medicijnverklaring. Ook hiervan is de werkwijze terug te lezen in het protocol.

Huilen en troosten

Huilen is normaal voor een baby. Het is zijn of haar eerste communicatiemiddel. Een baby huilt, omdat er een reden is. Er is vaak onenigheid over wat het beste voor kinderen is als ze huilen: moet je altijd meteen reageren of moet je baby's wat vaker laten huilen? De consequentie van altijd direct reageren is dat een kind steeds meer en steeds vaker zal gaan huilen, want kinderen willen nou eenmaal graag aandacht.

Baby's in de eerste maanden bieden wij zoveel mogelijk troost en wij kalmeren hen, zodat zij een gevoel van veiligheid en geborgenheid kunnen ontwikkelen. Maar naarmate ze ouder worden proberen wij te voorkomen dat ze aanleren dat ze aandacht krijgen door te huilen. Dan gaan wij selectiever om met de huiltjes van de baby's. Wij proberen goed op de verschillende soorten huiltjes te letten, zodat wij weten wat er aan de hand is met de baby. Op die manier kunnen we een goede afweging maken of we de baby's moeten troosten of even moeten wachten. Wij gaan hierbij op ons gevoel af, overleggen veel met collega's en zullen hierover altijd in overleg treden met de ouders.

Voor dreumesen en peuters is huilen eveneens een vorm van communiceren. Bij gebrek aan woorden is huilen de aangewezen taal om gevoelens en frustraties aan de omgeving duidelijk te maken. Huilen helpt. Niet alleen vanwege de reactie die het oproept bij de omgeving: huilen lucht ook op.

Doorgaans voelt het kind zich beter na een huilbui. Onderzoek heeft aangetoond dat mensen die vaak huilen emotioneel en fysiek vaak gezonder zijn dan mensen die zich groot houden. Peuters huilen over het algemeen snel en veel, maar naarmate een kind beter gaat praten en meer woorden tot zijn beschikking heeft kan het huilen aanzienlijk verminderen. Peuters lachen bijna even snel als huilen. Klein verdriet wordt snel weer vergeten, mits er op de juiste manier wordt gereageerd.

De meeste dreumesen en peuters beleven de positieve en negatieve ervaringen in het dagelijks leven intensief. Gebeurtenissen kunnen heel veel indruk maken. Om goed te reageren op een huilbui vinden wij het van belang om open te staan voor de gevoelens van het kind. Wij proberen de gevoelens van kinderen niet te ontkennen en niet belachelijk te maken. Als we namelijk suggereren dat het kind zich aanstelt of maar even flink moet zijn dan kan hij of zij zich nog eenzamer gaan voelen. We proberen ons dan ook in te leven in de gevoelens van het kind en te achterhalen wat het duidelijk wil maken. We proberen er o.a. achter te komen of het kind pijn heeft of verdrietig is. Is het bijvoorbeeld verdrietig bij het afscheid of is er iets veranderd in de thuissituatie zoals een echtscheiding, verhuizing of geboorte. Dit horen we ook graag van de ouders, zodat we het kind beter kunnen begrijpen.

We stimuleren de kinderen om zelf te benoemen wat er aan de hand is. De gedachte daarachter is simpel: door hen te leren woorden geven aan het verdriet zal de behoefte afnemen om zich te uiten in huilen. Dat is immers niet meer nodig als het ook met woorden kan. We troosten het kind door lekker te knuffelen, de tranen te drogen en aan te moedigen om iets te gaan doen wat hij of zij leuk vindt.

Veilig slapen

Het slaapritme van baby's sluiten we aan op het ritme van de baby zelf. Dit bespreken we vooraf met de ouders. We kijken naar de behoefte van de baby, hoe laat en wanneer er moet worden geslapen. Mocht een baby nog geen vast ritme hebben, dan overleggen we met ouders om te kijken of we toch kunnen gaan proberen een ritme aan te bieden.

Baby's slapen in een bed als ze moeten slapen. Dat geeft kinderen houvast, rust en dus geborgenheid. Wanneer het kind eventueel in slaap valt in de box, dan verplaatsen we het kind naar een bed.

Om risico's die wiegendood kunnen veroorzaken waar mogelijk uit te sluiten of in ieder geval zoveel mogelijk te beperken werken wij volgens ons protocol 'Veilig Slapen'. Wiegendood is het plotseling overlijden van een "gezonde baby", in de regel tijdens een slaaperiode. De meeste sterfgevallen doen zich voor in de eerste 6 levensmaanden. Na 12 maanden komt het nog nauwelijks voor. Wiegendood komt meer voor bij jongens dan bij meisjes. Ook te vroeg geboren baby's en baby's met een (heel) laag geboortegewicht blijken een verhoogde kans te hebben op wiegendood.

Uit veiligheidsoverwegingen leggen wij een baby nooit op de buik te slapen. Dit omdat een baby op de buik te slapen leggen het risico op wiegendood wel 4 tot 5 x groter maakt dan gemiddeld. Toch zijn er bepaalde (aangeboren) afwijkingen waarbij buikligging wel wenselijk kan zijn. Ouders dienen dan een schriftelijke verklaring van hun arts aan 'De Schat' voor te leggen. Deze verklaring wordt opgeborgen in het kind dossier. Alleen wanneer we een ondertekende verklaring hebben ontvangen leggen we een baby op de buik te slapen.

Als ouders ondanks adviezen zelf aangeven te willen dat hun baby (0 tot 1,5 jaar) in buikhouding slaapt, dan dient dit schriftelijk te worden vastgelegd. Het gaat er hierbij om dat het kind bij het naar bed brengen bewust op de buik gelegd wordt. Deze kinderen slapen dan op een AeroSleep.

Wanneer ouders willen dat hun baby ingebakerd wordt dient er allereerst te worden nagegaan of het inbakeren wordt gedaan in overleg met het consultatiebureau of kinderarts. Het is hierbij belangrijk om na te gaan of het inbakeren via een veilige methode gaat, met goed materiaal en binnen veilige leeftijdsgrenzen. Een baby die niet in goede conditie is of bijvoorbeeld koorts heeft mag nóóit worden ingebakerd. Op verkeerde wijze of met ongeschikte middelen inbakeren kan risicovol zijn en de kans op het ontwikkelen van een heupafwijking bevorderen.

Leeftijdsgrenzen zijn bij inbakeren van belang. Een al wat oudere baby die er ingebakerd of losjes ingepakt in slaagt om te draaien, belandt in een levensbedreigende situatie. Advies is om inbakeren bij voorkeur na 4 maanden af te bouwen en uiterlijk na de zesde maand geheel na te laten. Wanneer ouders er ondanks onze adviezen toch voor kiezen hun kind in te willen bakeren dienen zij ook hiervoor een schriftelijke verklaring in te vullen.

Wanneer ouders slaaphulpmiddelen willen gebruiken in bed, zoals een piramide slaper, dient eerst na te worden gegaan of dit wordt gedaan in overleg met het consultatiebureau of

kinderarts. Ook hierbij is het belangrijk na te gaan of dit via een veilige methode gaat, met goed materiaal en binnen veilige leeftijdsgrenzen. Als ouders ondanks adviezen toch aangeven hun baby te willen laten slapen met een hulpmiddel dan dienen zij ook hiervoor een schriftelijke verklaring in te vullen.

Omdat veranderingen in routine duidelijk een risico verhogend effect hebben, is het aan te raden een baby die bij het slapen gaan aan een fopspeen is gewend, dit ook in de kinderopvang consequent te geven.

Kinderen krijgen op het kinderdagverblijf te maken met meer prikkels en dan is regelmatig rusten belangrijk om deze prikkels te verwerken. In overleg met ouders wordt besproken of peuters 's middags na de broodmaaltijd wel of niet gaan slapen. Soms gaan kinderen thuis al niet meer naar bed, maar hebben zij dit op het kinderdagverblijf nog wel nodig. Ook voor een peuter is het op het kinderdagverblijf drukker dan een dag thuis. We proberen altijd te kijken naar wat het kind nodig heeft en proberen daarbij zoveel mogelijk rekening te houden met de wensen van de ouder.

Rondom het slapen hebben we vaste rituelen. Dit is voor veel kinderen herkenbaar en dat geeft hen een gevoel van veiligheid. De kinderen kleden zich waar mogelijk zelf uit, gaan nog even plassen of krijgen een luier om, knuffel en / of speen wordt gepakt en de kinderen gaan, eventueel met hulp van de pedagogisch medewerker, in hun eigen bed liggen. De pedagogisch medewerker stopt de kinderen lekker in en geeft het kind nog even persoonlijke aandacht. We letten erop dat de bedjes goed gesloten zijn. Als een kind na een poosje echt niet kan slapen dan mag hij of zij uit bed, tenzij het lekker ligt uit te rusten.

Kinderparticipatie

Wij vinden het belangrijk om kinderen te ondersteunen in hun groei naar zelfstandigheid. Het is daarom belangrijk om goed te kijken en luisteren naar kinderen en kinderen zo mogelijk mee te laten denken en participeren in een dag op het kinderdagverblijf. Dit kan op diverse manieren vorm gegeven worden en zal altijd individueel op het ontwikkelingsniveau en het karakter van het kind aangepast moeten worden. Te denken valt aan zelf een liedje mogen kiezen, zelf het broodbeleg mogen kiezen, het helpen bij het dekken van de tafel of het samen opruimen van het speelgoed.

Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling

Als kinderopvang dragen wij een verantwoordelijkheid wat betreft het signaleren van kindermishandeling. Daarom werken wij volgens de Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling. Iedereen die werkzaam is binnen onze organisatie is op de hoogte van de inhoud van deze meldcode. De meldcode geeft via een stappenplan aan hoe te handelen wanneer er signalen zijn die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling. Daarnaast bevat deze meldcode een route hoe te handelen bij signalen van een mogelijk geweld- of zedendelict door een collega en een route hoe te handelen wanneer er sprake is van seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling. Elke stap wordt in de Meldcode afzonderlijk uitgebreid toegelicht.

De wetgeving, waarin de meldcode is vastgelegd, wijzigt per 1 januari 2019. Vanaf dat moment is het verplicht om met een afwegingskader te werken. Een afwegingskader beschrijft wanneer en op basis van welke overwegingen, het melden van vermoedens van huiselijk geweld en/of kindermishandeling als noodzakelijk wordt beschouwd. Het afwegingskader formuleert daarnaast wanneer hulpverlening bieden of organiseren (ook) tot de mogelijkheden behoort.

Hoofdstuk 11: Het team; Het gezicht en het hart van 'De Schat'

De pedagogisch medewerker

Onze pedagogisch medewerkers dienen over minimaal een SPW niveau 3 diploma en taalniveau 3F te beschikken. Voordat zij in dienst treden bij 'De Schat' leggen zij een Verklaring Omtrent Gedrag af en zij worden ingeschreven in het personenregister.

De pedagogisch medewerkers hebben een open en positieve houding naar de kinderen en zorgen mede voor een vertrouwde en stimulerende omgeving.

Belangrijk in de benadering van de pedagogisch medewerkers is dat zij kunnen variëren in hun gedrag en zowel stimulerend, begeleidend, corrigerend, sturend als ook afwachtend kunnen zijn. Daar waar mogelijk zullen zij mee doen met de diverse activiteiten.

Wij vinden het belangrijk dat kinderen zoveel mogelijk met een vast team aan pedagogisch medewerkers te maken hebben. De inzet van de medewerkers is gebaseerd op weekroosters. Bij kortdurende vervanging zoeken wij in eerste instantie een oplossing binnen ons vaste team.

De pedagogisch medewerkers zijn individueel en als team verantwoordelijk voor een optimale samenwerking ten gunste van het professioneel pedagogisch handelen naar de kinderen. Er is ruimte om elkaar aan te vullen en te inspireren. Concrete werkafspraken, dit pedagogisch beleidsplan, plannings en methodisch werken ondersteunen een goede samenwerking waar ruimte is voor eigen creatieve inbreng.

Coaching van de pedagogisch medewerker

Met ingang van 1 januari 2019 heeft iedere pedagogisch medewerker jaarlijks recht op begeleiding en coaching bij de dagelijkse werkzaamheden. De eis tot coaching is door de wet IKK ingevoerd om de geboden kwaliteit in de praktijk van de kinderopvang te verhogen.

Binnen organisatie 'De Schat' zijn 4 medewerkers gecertificeerd als 'Pedagogisch coach in de kinderopvang'. 2 van deze medewerkers hebben daarnaast ook een taak bij het bewaken en invoeren van pedagogische beleidsvoornemens.

Jaarlijks wordt, op grond van een rekenregel, vastgesteld hoeveel uur coaching er op de locatie ingezet gaat worden, zodanig dat iedere pedagogisch medewerker coaching ontvangt. Dit wordt schriftelijk vastgelegd en is op verzoek in te zien op de locatie.

Mentorschap

Vanaf 1 januari 2018 is het wettelijk verplicht dat elk kind een eigen mentor krijgt toegewezen. Een kind krijgt als mentor de pedagogisch medewerker die het kind in de basisgroep heeft (die dicht bij het kind staat). Daarnaast wordt er gekeken naar een eventuele 'klik'. Op deze manier kan het kind een band opbouwen met zijn of haar mentor. Tijdens het intakegesprek en daarnaast ook via het Ouderportaal brengen wij ouders op de hoogte welke pedagogisch medewerker de mentor is van hun kind.

Elke pedagogisch medewerker let op een aantal kinderen in het bijzonder. Deze pedagogisch medewerker is de mentor van deze kinderen. De mentor volgt hoe een kind

zich ontwikkelt. De mentor zorgt ervoor dat speciale wensen rond de opvang bij alle pedagogisch medewerkers bekend zijn. Indien nodig regelt de mentor dat er afspraken gemaakt worden met betrekking tot de verzorging en / of begeleiding van het kind. Tevens bewaakt de mentor hiervan de voortgang.

Indien er bijzonderheden zijn, is de mentor het eerste aanspreekpunt. De mentor bouwt een vertrouwensrelatie op met de ouders. De mentor observeert het kind en brengt hierover jaarlijks verslag uit aan de ouders. Bij eventuele bijzonderheden heeft de mentor tussentijds een gesprek met de ouders. Een verslag daarvan, geschreven door de mentor, wordt genoteerd in het kind dossier. Daarnaast is de mentor voor de ouders aanspreekpunt bij vragen over de ontwikkeling en het welbevinden van het kind. Bij samenwerking met andere professionals is de mentor degene die hier, in overleg met de ouders, contact mee heeft.

Taken van de mentor:

- Een bijdrage leveren aan het intakegesprek / de kennismaking op de groep.
- De gemaakte afspraken over het kind bewaken.
- Het controleren en bijhouden van het kind dossier.
- Jaarlijks een 10 minuten gesprek met de ouders houden over de ontwikkeling en het welbevinden van het kind. Daarnaast is tussentijds een 10 minuten gesprek op aanvraag van de mentor of ouders ook mogelijk.
- Zorg dragen voor een goede overgang naar een andere groep d.m.v. een 10 minuten gesprek met de ouders en een overdracht naar de nieuwe mentor of naar school (m.b.t. school dienen ouders schriftelijk toestemming te geven).
- Eerste aanspreekpunt voor ouders met betrekking tot de dagelijkse gang van zaken rondom het kind.
- Een coördinerende rol bij (langdurig) medicijngebruik.
- Bij beëindigen van de opvang houdt de mentor een eindgesprek met de ouders en geeft eventuele bijzonderheden door aan de leidinggevende.
- De ontwikkeling en het welbevinden van het kind bewaken. Wanneer er problemen of bijzonderheden worden gesignaleerd vanuit de ouder of de mentor m.b.t. de ontwikkeling en het welbevinden van het kind, gaan wij als volgt te werk:

<i>Signaal bespreekbaar maken vanuit de ouder</i>	
Stap 1	De ouder neemt contact op met de mentor van het kind. Er wordt een 10 minuten gesprek ingepland.
Stap 2	Het gesprek vindt plaats op de locatie met de desbetreffende mentor van het kind.
Stap 3	De ouder bespreekt met de mentor de signalen die thuis gezien worden en samen wordt besproken in hoeverre deze signalen ook zichtbaar zijn wanneer het kind op de dagopvang is.
Stap 4	De mentor geeft, indien mogelijk in de betreffende situatie, zelf bruikbare tips of adviezen. In overleg met de ouders kan de mentor ook de signalen bespreekbaar maken met een directe collega / pedagogisch coach.

Stap 5	Ouders gaan d.m.v. de gemaakte afspraken met de tips of adviezen aan de slag. Tussentijds blijven de mentor en ouders, indien nodig, de lijntjes kort houden met elkaar. Na 6 weken vindt een evaluatiegesprek plaats tussen de ouders en de mentor.
Stap 6	Soms blijkt een kind meer ondersteuning nodig te hebben dan wij kunnen bieden. Wij kunnen hierin samenwerken met externe partners. We bekijken per situatie met de ouders hoe we dit het beste kunnen invullen.

<i>Signaal bespreekbaar maken vanuit de mentor</i>	
Stap 1	De mentor bespreekt in eerste instantie met een directe collega / pedagogisch coach de opvallendheden die gesignaleerd worden bij het kind. De signalen worden genoteerd in het dossier van het kind.
Stap 2	De mentor neemt contact op met de ouder van het kind voor het maken van een afspraak m.b.t. de ontwikkeling / het welbevinden van het kind.
Stap 3	Er vindt een 10 minuten gesprek plaats waarin de mentor de signalen bespreekbaar maakt.
Stap 4	Er wordt samen gekeken of dit herkenbaar is in de thuissituatie en of we d.m.v. afspraken met elkaar hiermee op de dagopvang en / of in de thuissituatie aan de slag kunnen.
Stap 5	Indien wenselijk, en als ouders schriftelijk toestemming geven, wordt per situatie bekeken of andere partners betrokken dienen te worden voor verdere hulp en ondersteuning.
Stap 6	Tussentijds blijven de ouders en mentor, indien nodig, de lijntjes kort houden met elkaar. Na 6 weken vindt een evaluatiegesprek plaats tussen de ouders en mentor.

Stagiaires

Wij bieden aan stagiaires de mogelijkheid om stage te lopen op ons kinderdagverblijf. De stagiaire staat boventallig en draait samen met een pedagogisch medewerker de groep.

Taken van een eerste- en tweedejaars stagiaire:

- Zorgdragen voor het opstarten met collega's. Spullen voor het eten en drinken klaarzetten.
- Zorgdragen voor de dagelijkse verzorging van kinderen zoals aan- en uit kleden onder begeleiding van een pedagogisch medewerker.
- Het begeleiden van kinderen bij de dagelijkse voorkomende bezigheden (spelen).
- Het aanbieden van verantwoorde, creatieve en eigen keuze activiteiten.
- Het verrichten van huishoudelijke werkzaamheden.
- Ook ben je mede verantwoordelijk voor de veiligheid en gezondheid binnen het KDV.

Taken van een tweede- en derdejaars stagiaire:

- Zorg dragen voor het opstarten met collega's. Spullen voor het eten en drinken klaarzetten.
- Zorg dragen voor de dagelijkse verzorging van kinderen zoals aan- en uit kleden onder begeleiding van een pedagogisch medewerker.
- Het aanbieden van verantwoorde, creatieve en eigen keuze activiteiten.
- Het verrichten van huishoudelijke werkzaamheden.
- Het begeleiden van kinderen, zowel in groepsverband als in individueel opzicht
- Het scheppen van een situatie binnen de groep waarin kinderen zich veilig voelen.
- De verdere ontwikkeling van kinderen stimuleren d.m.v. het werken volgens de werkwijze uit het pedagogisch beleidsplan.
- Het begeleiden van kinderen bij de dagelijkse voorkomende bezigheden (spelen, slapen, verschonen en zindelijkheid)
- Ouders informeren over de gang van zaken binnen de groep onder begeleiding van een pedagogisch medewerker.
- Met collega's de dagindeling en de verdeling van de werkzaamheden afstemmen en zorg dragen voor een goede samenwerking en een goede overdracht.
- Deelnemen aan teamoverleggen.
- Mede verantwoordelijkheid dragen voor de veiligheid en gezondheid binnen het KDV.

Op de werkplek wordt de stagiaire begeleid door een vaste medewerker die bij voorkeur 3 dagen op de groep staat. Deze werkbegeleider heeft bij voorkeur meerdere jaren werkervaring, is voldoende kundig in het begeleiden van stagiaires en is goed op de hoogte van het werkveld en opleidingstraject. De begeleiding richt zich op directe aanwijzingen en evaluatie van de beroepshouding en uitvoerende werkzaamheden van de stagiaire. De werkbegeleider dient zoveel mogelijk met de stagiaire samen te werken. De werkbegeleider is verantwoordelijk voor de begeleiding op de werkvloer als medewerker/ collega.

De werkbegeleider houdt zich bezig met de volgende taken:

- Werkt samen met de stagiaire op een groep.
- Begeleidt de stagiaire tijdens zijn/haar stage.
- Instrueert en begeleidt de leerling bij de vorming van een visie op/over opvoeding en ontwikkeling.
- Weet met welke opdrachten de leerling bezig is.
- Voert met regelmaat een voortgangsgesprek.
- Weet wat er van een leerling verwacht wordt, als deze een opdracht uitvoert, zodat er gericht geobserveerd en beoordeeld kan worden.
- Observeert het handelen van de stagiaire en geeft opbouwende feedback.
- Schrijft gedurende de stage relevante, correcte zaken op met feedback
- Bewerkstelligt een zo optimaal mogelijke koppeling tussen theorie en praktijk.
- Evalueert de stand van zaken tussentijds met de leidinggevende. .

Continu screening van alle medewerkers

Vanaf 1 maart 2018 zijn alle medewerkers van 'De Schat' ingeschreven in het personenregister. Zonder inschrijving in het personenregister mag je namelijk niet in de

kinderopvang werken. Met het personenregister worden de medewerkers continu gescreend op strafbare feiten die belemmerend of bezwaarlijk zijn bij het werken met kinderen. Dienst Uitvoering Onderwijs is de uitvoerder hiervan.

Hoofdstuk 12: Informatie aan ouders

Ouderbeleid

Kinderen zijn afhankelijk van de zorg van volwassenen. Opvoeden begint op het moment dat een baby geboren wordt. Al vanaf dat moment ontstaat er een band met degene die voor hen zorgt. De opvoeder heeft grote invloed op het kind en brengt zijn normen en waarden over. Onze medewerkers staan open voor de inbreng van ouders. We vinden het belangrijk dat ouders zich thuis voelen bij ons, en dat zij vertrouwen hebben in ons team en de gang van zaken. Deze vertrouwensrelatie is de basis voor een open communicatie. Bovendien brengen ouders hun gevoel die zij bij ons hebben over op hun kind. Dit heeft een positieve invloed op het welbevinden van het kind binnen ons kinderdagverblijf.

Rondleiding

Wanneer ouders interesse hebben om een kijkje te komen nemen bij 'De Schat', kunnen zij mondeling, telefonisch of schriftelijk contact opnemen. Er zal een afspraak gemaakt worden voor het proeven van de sfeer op de locatie. Ouders worden hartelijk ontvangen door de leidinggevende en krijgen een rondleiding, zodat zij een eerste indruk kunnen krijgen van het kinderdagverblijf.

Plaatsingsbeleid

Ieder kind is welkom bij ons.

Wanneer ouders ervoor kiezen om hun kind aan te melden bij 'De Schat', kunnen zij hun kind digitaal inschrijven via de website van 'De Schat' onder het kopje 'inschrijven'. Na de inschrijving proberen wij zo snel mogelijk te zorgen voor plaatsing van het kind. Enkele weken voordat het kind daadwerkelijk geplaatst zal worden, wordt er contact opgenomen met de ouders van het kind om een intakegesprek in te plannen.

Intakegesprek

Dit gesprek vindt plaats met de pedagogisch medewerker die de mentor van het kind gaat worden. Ouders worden uitgebreid geïnformeerd over o.a. de werkwijze, de groepsindeling, het VVE-programma, de ouderbetrokkenheid en de begeleiding van het kind.

Er is ruimte voor de ouders om vragen te stellen.

Samen worden de benodigde formulieren ingevuld en ondertekend en tot slot wordt afgestemd hoe de 'wenperiode' eruit zal komen te zien.

Informatie-uitwisseling tussen pedagogisch medewerkers en ouders

Wij vinden het belangrijk dat de communicatie tussen pedagogisch medewerkers en ouders goed verloopt, op basis van wederzijds respect en vertrouwen. Van beide kanten zijn er verwachtingen naar elkaar over de manier waarop er gecommuniceerd wordt.

Een goed contact tussen pedagogisch medewerkers en ouders is van groot belang voor de kwaliteit van de opvang. Door een goede afstemming over en weer zullen pedagogisch medewerkers in staat zijn om de kinderen tijdens hun verblijf op het kinderdagverblijf beter te begrijpen en te begeleiden. Andersom krijgen de ouders via de pedagogisch medewerkers een beeld van wat hun kind beleeft op het kinderdagverblijf. Tijdens de breng- en haalmomenten hebben pedagogisch medewerkers individueel contact met de ouders.

Voor pedagogisch medewerkers is het belangrijk om te horen of er specifieke zaken spelen in de thuissituatie. Dit kan bijvoorbeeld om de volgende situaties gaan:

- Het kind heeft 's nachts niet goed geslapen.
- Er zijn veranderingen in de thuissituatie.

Op deze manier kunnen pedagogisch medewerkers nog beter inspelen op de behoeften van ieder kind. Pedagogisch medewerkers vertellen tijdens het haalmoment aan de ouders hoe de dag is verlopen met hun kind.

Het overdrachtsschrift

Het overdrachtsschrift wordt gebruikt in de leeftijd van 0-2 jaar en op verzoek van ouders eventueel langer. In het overdrachtsschrift wordt door de pedagogisch medewerker geschreven wat de eet- en slaaptijden van het kind zijn geweest en wat het kind die dag allemaal op het kinderdagverblijf gedaan heeft. Eventuele bijzonderheden gedurende de dag worden ook in het schrift vermeld. Ouders kunnen het schrift zelf ook gebruiken om via die weg te communiceren met ouders.

Dagverslag

Het dagverslag wordt gebruikt in de groep van 1,5/2-4 jaar. Er wordt een verslag van de dag gemaakt en, via het Ouderportaal, naar de ouders van de kinderen gestuurd die deze dag aanwezig waren bij de opvang van 'De Schat'.

Knutselmap

Gedurende de tijd dat de kinderen komen spelen bij 'De Schat', worden alle knutsels van de kinderen bewaard. Deze bundelen wij samen in de zogeheten 'knutselmap'. Als de kinderen 4 jaar worden en naar school gaan of eerder afscheid nemen bij 'De Schat', krijgen zij de knutselmap mee naar huis.

De Schatkaart

Ouders krijgen vanuit ons kinderdagverblijf maandelijks een nieuwsbrief waarin aankondigingen staan geschreven die voor hen belangrijk zijn. Ook worden zij via deze brief op de hoogte gehouden over de thema's en activiteiten op onze locatie.

Ouderportaal

Er wordt bij 'De Schat' gewerkt met een ouderportaal. In dit portaal kunnen ouders o.a. het financieel overzicht zien, berichten lezen die door pedagogisch medewerkers worden gestuurd, een extra opvangdag of ruildag aanvragen en het kind ziek melden. Belangrijk hierbij is om het kind via het ouderportaal ook weer zelf beter te melden, wanneer het kind weer naar de opvang zal komen.

Ouders kunnen inloggen op het ouderportaal met de inloggegevens die zij van de directie ontvangen.

Ontwikkelingsstimulerende activiteiten voor thuis

Onderzoek toont aan dat als ouders thuis extra met het kind bezig zijn, in aansluiting op wat het kind op het kinderdagverblijf doet, dit een positief effect heeft op de ontwikkeling van het kind. Om deze reden is het van belang dat ouders thuis samen met hun kind ontwikkeling stimulerende activiteiten doen die aansluiten op onze VVE-activiteiten. De pedagogisch medewerkers informeren ouders regelmatig over de activiteiten die uitgevoerd worden, en we vermelden dit ook in onze Schatkaart. Zo kunnen ouders thuis activiteiten doen die hierop aansluiten.

De oudercommissie

Ons kinderdagverblijf heeft een oudercommissie. Er wordt vier maal per jaar vergaderd door de oudercommissie met de directie / leidinggevende van kinderopvang 'De Schat'. In de vergaderingen kunnen allerlei onderwerpen op de agenda staan zoals beleidsveranderingen, organisatorische veranderingen, pedagogische zaken, prijsveranderingen en activiteiten. De oudercommissie wordt in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen, wanneer het beleid gewijzigd wordt.

Ouderbijeenkomsten

Op het kinderdagverblijf worden er jaarlijks verschillende activiteiten en ouderbijeenkomsten georganiseerd. Dit kan variëren van een lezing tot een "Opa en Oma-dag". Hierover worden de ouders op het kinderdagverblijf d.m.v. De Schatkaart, het overdrachtsschrift of via een aparte brief of mail op de hoogte gebracht.

Protocollen

Wij werken met diverse protocollen. In dit pedagogisch beleidsplan is in sommige hoofdstukken verwezen naar protocollen. Het doel van een protocol is enerzijds te komen tot een eenduidige werkwijze binnen ons kinderdagverblijf. Anderzijds is het doel om er naar te streven moeilijke en / of onveilige situaties zo goed mogelijk te signaleren en daar maatregelen voor te nemen. Een protocol biedt houvast in het maken van keuzes. De protocollen van 'De Schat' zijn in te zien op onze locatie, zodat ouders een duidelijk beeld van ons beleid krijgen. Tevens kunnen de protocollen, indien daar vraag naar is, ook handvaten voor ouders bieden welke zij in de thuissituatie kunnen toepassen.

Privacy beleid

Wij doen er alles aan om uw privacy te waarborgen en gaan daarom zorgvuldig om met persoonsgegevens. Kinderopvang 'De Schat' houdt zich aan de toepasselijke wet- en regelgeving, waaronder de AVG. Dit betekent dat in ieder geval:

- uw persoonsgegevens verwerkt worden in overeenstemming met het doel waarvoor deze zijn verstrekt.
- de verwerking van uw persoonsgegevens beperkt blijft tot alleen die gegevens welke minimaal nodig zijn voor de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt.
- uitdrukkelijke toestemming gevraagd zal worden als wij deze nodig hebben voor de verwerking van uw persoonsgegevens.
- passende technische en / of organisatorische maatregelen zijn genomen, zodat de beveiliging van uw persoonsgegevens gewaarborgd is.
- geen persoonsgegevens aan andere partijen worden doorgegeven, tenzij dit nodig is voor uitvoering van de doeleinden waarvoor ze zijn verstrekt.
- uw rechten omtrent persoonsgegevens voor 'De Schat' duidelijk zijn, hier op willen wijzen en deze respecteert.

Klachtenprocedure

Het kan natuurlijk voorkomen dat een ouder ontevreden is over de werkwijze van ons kinderdagverblijf of een klacht heeft aan de hand van een voorval. Wij vinden het belangrijk om de communicatie open te houden en willen ouders dan ook uitnodigen om hun onvrede te delen met onze pedagogisch medewerkers of met de directie / leidinggevende. We verwijzen de ouders hierbij dan ook naar onze interne klachtenprocedure. Mocht interne klachtafhandeling niet leiden tot een bevredigende oplossing dan staat ouders de weg vrij naar informatie, advies en mediation bij Klachtloket Kinderopvang, gevestigd in Den Haag:

www.klachtenloket-kinderopvang.nl of aanmelding van het geschil bij de Geschillencommissie www.degeschillencommissie.nl.

De klachtenprocedure is terug te vinden op onze website www.kinderdagverblijfsdeschat.nl. Bij voorkeur maken ouders eerst een klacht bespreekbaar bij de direct betrokkene.

Slotwoord

Het pedagogisch beleidsplan van kinderdagverblijf 'De Schat' is opgesteld om de kwaliteit te handhaven en te waarborgen en zo nodig te verbeteren. Het pedagogisch beleidsplan wordt jaarlijks herzien en wanneer daar aanleiding voor is wordt het plan aangepast aan de nieuwe Wet Kinderopvang en de omstandigheden van ons kinderdagverblijf.

Kinderdagverblijf 'De Schat' streeft ernaar om op alle mogelijke manieren garant te staan voor kwaliteit. Mocht u naar aanleiding van het pedagogisch beleidsplan vragen, opmerkingen, suggesties of aanvullingen hebben dan kunt u contact met ons opnemen.

Kinderdagverblijf 'De Schat',
Locatie Eethen